Ananta Patwardhan & Atmaram Gosavi

Mahabharata (Adiparva) Chapter 36-40

महाभारत (आदिपर्व) अध्याय 36-40

Marathi

Handwritten on paper

1721 Sakabda (219 years old)

47 Folios

11.2"X7"

Complete

आदिप० श्रीगणेशायनमः॥ ॥श्रीलक्ष्मीकांतायनमः॥ ॥अथनदयसावधाने आ अध्या ३६
नुश्रात्वरंकुलनंदने वास्तव्यकरिता पुरोचने परमाल्हादें नाहीला १ कौरवाचे अ
पराध सर्व वीसरोन विसरतिपांडव आमुच्या अन्यायाचे नाव अलुमात्र काहिनयाति
२ दुर्योधने कपीलें राक्षी तेकार्य साधुरयेबाक्षी वीलंबीघाली तोकुशुद्धी असमाने
म्हणतिल ३ संकोन होताची अलुमात्र गहीचमदीहे त्रानल रनुकेनिनीझे म्हणा
लेसकव जेविश्वारोग्य रोगीया ४ मगसुपाकदुर्योधन नैसाचिविमागीपुरोचन दे
वेंद्रपदासमान भोगभोगीनर्हेलोकी ५ ऐसेविचारोनिहृष्ट पाहेकौरवास्पृचे
वाट पेरीकडे भाग्यश्रेष्ठ पांडवाचे परीयेस। ६ ध्यानायेउनिचक्षमूती उपायेवो
धविचिदुरामती पांडवपाडावया भावकाचती बैपायूरशीरचिलोस ७ याकागी
धविवीदुरामती। अत्यंतविश्वासीक वीधर्मेशीलापाहिजे रवनकुजयातेमगटनोव
रचेलोक जेविमाह्यतसीधाते ८ धराकुरावयामारातित अवतारधरीमीअनंत

जन्म लोया दवकुळात हेतुचि जाणसी ९ निर्दळावया कौरवाते याचे अपराधनि
मित्त साते करणे आहे निश्चित धर्मनितुंकुच केले १० यालगी रचनकाचि येकरी मार्ग
रचुनि चिंवरद्वारी रात्रित त्याचे देशांतरी असंख्यात योजने ११ प्राप्ती होनावि
घमस्थळे रक्षीजेति म्या गोपाळे पुढे प्रगट होतिल कृष्णे दापाबळे मासीय
१२ वीजयलक्ष्मी होउनि येति उणे आणि न वैरी येत यालागी पार्थविख
न काने मनोवेगे सुमीत्रा १३ मानसपुजा करिता ध्याने हृदयवासी २
चक्रपाणी बुद्धीबोध करुन मे पदानी प्रेरक जाला यारीती १४ वीदुरे उघ
डुनिया नेत्र परोपकारी अति पवित्र रवनक आपुला प्राणमीत्र वानवेगे भेटि
ला १५ जालाल्ले ढमा माघावचने वीदुर बोलिला वचने तेच पढउ मस रवखु
णे निरोप धर्मा धाडिला १६ तो निरोप म्हा हा साधु विष्णुभजनी सदासा
वधु वंदुनि धर्म किचा राहु धर्म मिति या नला १७ दक्षिणा घेन त्ये येकांती
हसमा व्हिंगनि स[illegible]नी नी साधकु वीदुराच्या वीदुरोक्ती धर्म किर्ति सुंदला १८

असाद्वारेसुधीहीर आपणे मार्ग दाविता खरा दुःखसंकटकारी अंधकार निस्तरणे
नुसेनि १९ हृदई आमुचिया वडिल असे सावरी विदुरा रूपा विशेष आ नाकुनव्यने
आनालस्पे संपादिले पाहीजे २० अवस्य लेणा निविश्वास निधी अंतरंग
हीचे रुढ संधी सुरंग चालिला कुशल बुद्धी पाताळ पंथा सारिखा २१ द्वारीला
विलगुप्त कपाट जे सहस्र नयनाने हे प्रगट जे विकाश्य अनुभव कला चिट वेदशास्त्रा
नलक्षे २२ गर्भागारी प्रगटेनीर नववरी कुपनि मिलीयोर तेथो निघाउ वेमा
हाचिर दक्षण दिसे चालिले २३ वरुणावत सांडुनि दुटी सस योजने वनग
हेरी तोड उघडोनिया द्वारी प्रचंड शीळा लावीली २४ धर्म भीमा धरोनि करी
मार्ग दाविला सेवटवरी लपा निगमि जालिया वरी मार्ग मोडुन सांडावा २५
दुष्टा चतुर्दशी चियेदिनी हीनो द्वेष प्रगटोनि जनी द्विजवर्य हो जे दपलि
अमंत्रीलीया भोजना २६ दुष्टा चतुर्दशी चियेदीनी पुरोचन गृहा सकाविले
अग्नी ऐसी सुचना सांगोनि गुणी खनकु गेला स्वस्थाना २७ तोचि आगवध

आदिप० शोनिघीती पांडववनीसावधरती पुरोचनाचिह्मत्वनिधी मालसालीस्च आध्या
भावे २८ अयुलब्राह्मणसहीतवनिता वस्त्राभरणीश्रृंगारयुक्ता भोजनिशु ३६
सवेलोसरिता मेघवृष्टी तेप्यापरी २९ वनितासवउनिनिरुती सर्वहीगेलीया
स्वरहानती तवपंचापसेधरोनिहाती निद्रा दियेकुपानली ३० प्रेरिलीय
सतामसभावे घेउनिपातलीपाचहीबाळे भोजनमागताअन्हावे देयाद
रेयादाचि ३१ इच्छाभोजनिकुननिजुसे मद्यपानिजालीमत्त निद्राभ्रालीपु २
त्रासहित कोतिरहीपातली ३२ पुरोचनकुटिलामत्ती भोजनसारिले
धर्मपंक्ती पांडवसावधेआजिचेराती नीश्चयचिताकेलासे ३३ विचार
विवरीअंतःकरणी लाविलाचतुर्थप्रहरवन्ही चित्रसाळेमंचप्रासनी प्रथम
प्रहरीपडुडला ३४ रायकोटलीद्वादशघाटिका भीमसेनघेउनिउल्का
प्रथमद्वारदेशीदेखा प्रतिष्ठुपीलाहुतांष ३५ पुरोचनपडुडला जियेस्था
नि तेथेसमोवनालाविलावन्ही मागुताचेचौकोनि ज्वाळमाळीप्रज्वळला ३६

आदिप० अस्पर्शहीनाचिअसुमाळ धडधडाटेउरिलाज्याळ अंतरगर्हेळावोनिअनळ उल्लकाटालिटाळीले ३७ नेत्राधीदीपिकाधरोनिहरित कपाटद्वारे केलीसुक पुढतिनलाचितवतोपंथ मोडावयापापावेळ ३८ बंधुमानाधरोनिकरी साही जनेनिघालीविवरी मागापुढाधीरोनरी सांभाळितचालिले ३९ गुप्तपंथक्रमो निकुहर मुहूर्तमाजीराकील्हार हृदईधरोनियादवेश्वर दीपकतेथेविसावला ४० बीळीद्वारिचापाषाण मागमोडिजेलोटोनिचरणा जन्मपावलीसाहीजन पृथ्वीगर्भापासुनि ४१ बीळद्वारीनाडिनालाल गुहाजालीयासुमरीत वीररिनानोविवरपंथ समसमानधराचि ४२ लाखाजोहरापासुनिहरित ऐसीयापरीपरमभक्त कडेपडिले हो समर्थ वेषाद्वारकारायाचे ४३ ए लीपेटलामळयाग्नी जेविपुष्ठानलंकासुवनी घोरलुसाटवाजनागनी नगरलोकुचेरल्ले ४४ तेथेज्वाळाचाघडघडाट वंशकाष्ठाचेतडतडाट कडकडताकडकडाट कुवासव्योमीदाटला ४५ पंचपुत्रेसिनिशाही दरपुरोच नपापबुधी भस्मजालाजातवेदी नेणीजेलोकीनगरीया ४६ कोटपानकोटि

आध्या ३.६

णकीती खेद समानसकु वाचीती दुःखवानदिगाहानी हस्तनापु
रापा ऽचिली ८५ पांडवनिमाले ज्यानुक्षाल ऽ लक्षलक्ष तामोनोन्हि
दई धृतराष्ट्रासुखीहोर शैल्य सुटले ह्मणउनि ८६ सोमसुर्यगगनसुची
फिरतिनववरी पुत्रपौत्री भोगीना राहे धराचि काळ सर्पा सारिखा ८७
पांडवदग्धजाले तुमच्या यळे पुरोचननेणे कारण कोणे असीबाता
ऐकुताजने हस्तनापुरीच्या कांत ८८ पुत्रनिधनपडता श्रवणी आ 5
हाश्चकरोनिवदनी मस्पाचहुपड आधरणी हृदयलातेपिटीत ८९
ह्मणेभीयम्राणपरता पंडु माझ्यासहोदरभ्राता आजीनिमालाऐसेचिता
दुःखवाताअपार ९० अवलोकुपाहेपांडव बंधुवियोगशोकार्णव भ्राशुनजा
हालाकुभोद्भव वज्रहृदईपापात्मा ९१ सेरकिपाचहीकुळदिपक अस्तपाव
लेजैसेअर्क शुन्यपडलेतिन्हीलोक असेआजीमजवाटे ९२

शंखध्वनी हाहाकारें गर्जीजेजनी ब्रह्मांड जाळिजेसा वन्ही हीसे भयासुर
क्षोभला ४७ लोकुरुदनाकरिती शोके कौरवाते निंदिती मुखे भुमीहाणी
निलस्तके येकुहृदयपिटिती ४८ लाक्षागृह रचुनि कपटे पांडव जाळिले
हरु नष्टे धृतराष्ट्रापापमोटे तुसे तुते फळले ४९ पांडवहो मिळे माहात्म्य नव्हा
तोवन्ही लागो तुस्याकुळा पुत्रशोकाच्या माहाज्वाळा माजी पडसी पापीष्टा
५० ऐसी विलपति पुरुषनारी आपुलाली यारहेगोपुरी उभेशको निशाप
धोरी कौरवावरी लोटिति ५१ येरीकडे युधीष्ठीर सर्वेमाता माद्रीकुमर ३
आंगी निद्रेच्या अतिभर नेणगात्रे नचालती ५२ भीमसेन पाहे दृष्टी तव
धकार कोदंड लास्तुसी उकलूं ता हृदयदाटी नेणमार्गे लसेना ५३ नीशाचर
स्वापदपक्षी घोरगर्जना करिती दृष्टी वोळकंबळीमहावृक्षी आम्बलेच्या
छीवाचुळ ५४ वनदेवता यक्षीणीपाळे घुमसघाकिनी गदारोळे दीपीका
देखोनि सेंबाळे उसहो निच्यपसरा ५५ प्रेतगयास्मशानवासी रूपेधरोनि
भयासुरवेसी छळिति धर्मोच्चमानवासी रक्तमांसभक्षणा ५६

दिवाभीताचे घुघांट पींगळे कुरिती कीलकीलाट भालुका भुकती सरोट टीद
वीये टीटवी ती ५७ चक्रवाकाचे बहुस्वर कुसुमधरीचे सुंदर मस्त कीमणीने
जविरवार जीवधा आहार शोधीती ५८ चारया निघाले निधाने धगधगीत
प्रकाशमाने ईश्वरस्वपे स्तवपुर्व पुष्पे येवो ह्मणति सभाग्य ५९ असो हे निशादा
टली काळी जे विकाळ पुरुषाची काबळी ब्रह्मांड देवते वरी सगळी पांघुरविलीय्या
घमोव ६० असे देखोनि तया काळी भीमसेन बळिया बळी धैर्य कास घालुनि
कवळी पाचा नेहीये कुळा ६१ स्कंदी वाहोनिया जननी कडिये माशी कुमरद्दो
ही धर्मार्जुन बाहु स्थानी पाणि तळे कुवळिले ६२ पाठी देवो निधवमंडका
वामहस्ते निकाचा मेळा अगस्ती चक्र लंघुनि डोळा याम्य दिशो निघाला ६३
पवनवेगे पवनात्मजु वरे चालिला दक्षिणे उजु जैसा माजला माहागजु कु
दळीवन विभांडी ६४ सुंडे झाड मोडी झाडे तळवा चुर्ण करिती घोडे स्वापदस
पचीजु बांडे पायातळी रगडीत ६५ भीमसेनाचा आगवाये वाजता हेय

शा। दुर्भाग्यये म्हणोनि चनाचा करिता झाले पो शाय्यथम्हुतपातके ६६ शोषमेचि
ताअवघरा घटिका पुर्व दिशेने झाल्लि केसुरवा कुंकुमेरे रवि लाटिका ओकुणोहृ
य बोलती ६७ भार्गवाचार्य उदया येता नवअपार सांडुनि कुमिके पंथा पुढे
जान्हविजवळ्यावाला पुशीन वपातका ६८ हस्त्याचा वळिता कुसुटी अपमा
नमानिला षट्पदी प्राते भ्याद्रेशो वृनिही पाचारिले जवळीक ६९ कुक्कुटच
रिकरिता का भयेपव्य सुटला उलुका भोगयावया चक्रवाका चक्रवाकीचा शी ४
ली ७० गाळाविंगयाचि गागी सोडिता दर्प से हो तिकुटी वस्त्रे वेश्या तीपरी
पाटी अपुर्यकामस जीला ७१ स्वैरिणि सांडुनि स्वागतें दुतिसहीत हेरे वहुन
गृहा येउनि स्वकुमति संपादिति लोकी ७२ वेश्यागारे सांडुनि वाट लोकुचा
र पातकानिट कामिको चीकुचुतधीश वेश्याघोनि किसोच ७३ तस्करी सांडिली
तस्करक्रिया अभिचारी कोटाळी क्रिया जारणमारण मोहनयय+ प्रेतभुजा स्मशा
नि ७४ घेउनि अधीकाराचि पुपी प्रकाशावेदुनि सुर्यमिनी चंद्रस्वछांगीनी उनी

ह्मणेमीशुद्धपवित्र ७५ आपण्मोउनिसांडिलेराजे तुलनासेउपजविलाजे म
मघालोनिह्मणविमाने औश्वरसहाव्यसहस्र ७६ गंगासमुद्रीसुगांफुके जरूणा
चुकुनबुमराळे वेचुनघेनाकुब्जाकुराळे नाहीचवेलीनक्षये ७७ कावोमनमर्दे
माजीपोर कार्तवीर्यसहस्रकर नाराबाणलीगाचामार निवटकरीपतीता ७८
कापडिचालिले तीर्थपंथे सोहंमस्मीचिनिशाने मनुस्मरलीहरिहराने मेमभा
वेथावरी ७९ इच्छुचिंतिना इंद्रुमतिमा सौर्यह्मणतीसुर्येचिया ह्मा गणापास
गणेशामहीमा वारवाणीतीब्रह्मह ८० प्रातर्हेमिध्याक्याजाणा अग्नहोत्रि
उगीलेस्नाना येकुसिद्धजा होय्यनुष्ठानाजपीतपीसुनेमे ८१ प्रसोमागेवरू
णावलीउदयायेतापहलीपीपती इध्वरहवेशीनपंक्ती पौरजान्याहाटला
८२ स्तुगोपुरेसहितगभिनी अखोनसमानजालाभीती वीवरधारीभरिलीमा
८३ निराहीपुरोचनकुमती भस्मजालाया देखिला
ती कौणामहीलक्षेना ८३ निराहीपुरोचनकुमती भस्मजाळाया देखिला
ली कौणामहीलक्षेना ८४ स्मरोंनियसखु
वसती जनिनिश्चयोमानिला चित्ती पांडवचिह्मणउनि ८४ स्मरोंनियसखु

णकीती खेद समान स्वकुळाचीती दुःखवातदिं गाहाती हस्तनापु
रापार्चिली ८५ पांडव निमाले ज्यानुवा तर घोसह्रस तामो नोनिह
दई धृतराष्ट्रासु खीहोइ कोलसु टलेलणउनि ८६ सोमसुर्यगगनसुची
फिरतितववरीपुत्रपौत्री भोगीला राहे धरचि काळसर्पा सारिखा ८७
पांडवदग्धजाले नुमच्या यशे पुरोचननेणे कारण कोणे ओसीबाता
ऐकुताजने हस्तनापुरी आक्रांत ८८ पुत्रनिधनपडता श्रवणी आ
हाश्चकुरोनिवदनी मस्पाचहुपड आधरणी हृदयताते पिटीत ८९
ह्मणेप्रीयप्राणपरता पंडु माझा सहोदर भ्राता आजीनिमाला ऐसे चिता
दुःखवातथियार ९० अवलोकुपाह पांडव बंधुवियोग शोकार्णवे माळुनजा ५
हाला कुंभोद्भव वज्रह्रदई पापात्मा ९१ सेविपाचही कुळदिपक अस्तपाव
लेजैसे यकु सुन्यपडलेति‍रीलोकु ओसेघाजीमउवाट ९२

भिक्षदोषा रूपावा ल्हीकु वोकेस्पर्शलेयेकुयेकु दुर्योधनकरितशोकु
सहस्रभीध्यानेपावे ९३ सकळहीमजावरी तीरुदन ह्मणतिपांडवपंचम्रा
ण गेलेयास्तव दुःखदारुण मरणातुल्यआमुते ९४ येकुयागचितीधर्म
येकुबळियाभीमा येकुअर्जुननरेंद्रनामा येकुनकुळसहदेवा ९५ दुर्योधनादि
कुत्रिमकुशो ह्मणतिविदुराजा तुकैसे येतक्लिपकाहीहासे ह्मणे नेश्चयसि
वहीं ९६ नवल नव्हे हे नृपाळा कायकाय देखणेपुडे डोळा ईश्वरइच्छाअलोटकु
ळा नयेसहसाईश्वासी ९७ गेलेयांतवे नह्मणावे सरीदिसे तैसाचवैसेमा
नावे संसार स्वप्नीचे राणीवे भुलोनयेसर्वथा ९८ सोबळीसहीतसुनास
कळी धृतराष्ट्रगोत्रजमेळी स्नानेकरोनिगंगाजळी उदकक्रियासारिली
९९ धेनुवस्त्रे देवुनकी बहुदक्षणा स्वहस्तकी संतुष्ट्हावयापरलोकी
पांडवद्वेषदेतसे १०० वरुणावताधाडीच्याहस ह्मणेपांडवदग्धजालेजेथे

वापीकुपआराम जेथे अतिसुरी निर्माविचे १ बोल्अश्वत्थ तुळसीबने
चैत्येवेदिका वृंदावने मठमंडी कादेवतायने मनोहरे निर्माविली २ येरीकडे
दुस्तरवनी उदया येत्नुवासरमणी पांडविकेलीकापवुरणी तेतुकु
णीयापाकुपी ३ पावलेदेवगंगेचेकुळ सागुरा सुतपतुवळ विचित्र
कुळोळ खळाळ आवनीभवरेभवतानि ४ श्रेसुमार नद्रमहाकुरुप
नरपनागगनि उसळेआप देखोनिसंतोषचिंता स्वतम भीमहद
ईसूगटली ५ गंगादृषपिसुघन जोडी परीडनरावयाचि अतिसा ६
कुडी जाणेअसे अतिगानडी कुरुदेशाते लंघुनि ६ पुर्वपश्चिम गंगातिरे
धीवारकुरिता येरशारे अकस्मातकुपधारे साहीजेनेदेखिली ७ वीदु
रबोलो निउद्याप मोपधाडि लानोकेसहीत तेथपुर्विचयेउनितेथे वाट
पाहातनिष्टनि ८ दुरुनिदेखतादृसी धावोनिपातलाधर्मानिकुटी नम

स्कारोनिकुमपुटी निरोपसांगेविदुराचा ९ यौवनमाजेमाजीलअघ खन
कबोलिलाजोकायुम तोचमानोनि संकेत विश्वासनेपधराचा ११० परिहा
रुनिपावकुव्यसन दक्षणपंधेपाचहीजन येतीलतयालागी तोकायान पा
गविलेमजहाती ११ वरुणावतासांडुनरात्री नीलतेयेती दक्षणपंथी तुवाजा
वोनिसहरगती मार्गनितनिरक्षावा १२ विदुरऐशाइपाश्वनिसमप वि
रोषतुमच्यागर्ईआने यालागीयेउनियेथ भवनेगमनविलोकी १३
ऐसीविलोकोनिआमायवचने तोकुवाहीलोसाहीजन अवलोकोनि
अर्धक्षणे पैलपाराआणिली १४ धर्मदेताआविगंण अस्रुधाराश्र
वतिनयनि ह्मणेतुवाउपकारपूर्ण येणेजन्मीनविसरो ११५ जेणेजन्मव
रीमतिपालीले दिव्यमंत्रांनेउपदेशीले संकटिप्राणानेरक्षीले आ
णीपोशीलेदुर्भीक्षी १६ जळतारासिकेलेवेश्वानरी बुडतानातिलेमारा
पुटी यानेविसरेतोअघोटी नर्कीपडिदुरात्मा १७ दानभदोषेहोष

 

करिन आपुल्या कोटिकुळासहित जो वरीतपतिचे दोष तो वटोपचे रौर
वी १८ येक दायेक ब्रह्मावमर्षण करितो सकलपरम येकसंकटे करी सुगम तो
हीसकळ माना वा १९ वैरी साधितो केवल येकु वेच्छेकरितो होये येकु दोषा
चापरिहरु करितो हि उत्तमा नावा १२० येकु दोनपाचस्थान घडले उप
कारकरिव्यापि तो चांडाळ योनिस्थान जन्मपावे निधारि २१ यालागी हे मि
यदुनायकु स्वनकु आणि सुनाविकु पाचवा पंडु आसुचा जनकु पाच हि स ७
मानआसुते २२ ना वेकु ल्हणे हे बोल्हणे मेदकु लो निदुर्हावेपा येकाशरि
राचिकरणे कायउपरोध मानि ति २३ मने चिंतिजे जयागया तेथे जाणे घडत
सेपाया तो उपकार मानो नियां कायेरायावे हिजे २४ पारंधाले निअं
हाळ उपाय मन्युनुकविली कुंटकहरण तो उपकार मानोनि कुराळ कायेह
दर्पिवळिली २२५ आली सेवको करणे सेवा येथे उपकार कायसादेवा

 

आता लोभ यत्ने व्यावा जाणे ध्यसे उत्तले २६ चरणावंदुनि भिमसेना जा
गा जाहाला सहित नौका मागे साही जणे देख्या गंगा स्ना नेसारिली २७
स्कंदि वाहोनियामा ये जावळे बंधु घेन लेकु डिय धर्मार्जुना मार्ग सोय
हा रखवित चालिला २८ नी बिडदाट लेसे च न जे चिक्कास्नुन खापालवधु
न भेदिन चालिला भिमसेन पवनपुत्र ह्मणुनिया २९ गगन चु
बीत वाढले वृक्ष असंख्यात स्वापद गण्याचे लक्ष ही नेचुरकीर
या रिघवना ह्मसी रावया दिसेना १३० निर्भयपणे करिता वाट बळे
जात असे बीरसुवट सरिता नामाळ माथे घाट पवनाचे लेघाले ३१
वीसावा नघे ताध्यर्यक्षय न से चि नाफळ जीवन समपट रपर्यू नजा
प मार्ग अपार सांडिला ३२ संपुर्ण लोटे नि दिवसा या मध्या चे ले
मिळे निशा यावरी कोंती चिये मानसा चुषाकार लागली ३३
ह्मणे भीमा मेळ विरुद्धकु बहुसाल श्रमलेहे बाळकु आतां बैसो नि

नावेक्र होविसावा बंधुने ३४ अवस्पक्षणे निरखोदर ढकिला न्यग्रोध
तरुवर सरळशाखा मेडपाकार द्यावा विशाळनळवटी १३५ अफाटेफाटेव
रीखांदिया भुमीस्पर्षलीयापारंबीया पक्रफेदेसांडिलीनया उपमामवाक्ष्मणी
ची ३६ वानरपक्षीअनेकवर्णी करिविसीन त्यावटयक्षपणी भीमा देखोनिबद्ध
पाणी अभयमागनिवसावया ३७ नवजळच रपंषियाचे शब्द उनरादिसे
ऐसीकेविविध नेयेथाला नवअगाधजळशालारदेखीले ३८ अर
पपद्ध देखीपपपा ते निमुनिमरिली तोयपात्र विशेषमायुनि उनरी
वसेअप्रकुरोनिघेतले ३९ पातलावटवृक्षानीकुटी नवपाचहीब्रावळति
मुतळवटी देखोनियाकांने लापोटीशोककुरियाकोरो १४० म्हणेवी
धानियामुखा कायरेखिलीकमरेखा आलाऐस्याअभागपद्धतपा
कायनिमित्य निर्मिले ४१ कोंतिभोजाचिनंदिनी वसुदेवाचिपिसुमगी
नी रायापंडुचि वरपत्नि सुषावंचिये वियाची ४२ आलापा

पिशाचिहे माता जे विका दीन भपागाचीहे कोना भुनकोलो वेमे ना तु
लभासे मज दृष्टी ४३ सयश्री रूपविचिपरम पुण्यश्लोक म्हाजीपरम
धर्मस्वरूप राजाधर्म केम भोगीबुबुढे ४४ जयाचे उपमे दो घे त्रिज
गती भार्गवराम की दाशरथी नोहाव्य अर्जुनवीरश्री नी लोके रंकासारि
खा १४५ ज्याचिया रूपा वेखुनि पुढती देवांगणा नलाविती पाती लाजोनिया
चातुर्यसिरस्वती पांडुरवर्णा विवर्ण ४६ नेहेमाजीन नयदोन्ही अनिसकुमा
रहीतेची सर्वगुणी कोस्तुभ व्यापि भीभं नमणी जे वि शाधु बोलो पिले ४७
याहि वरी धोर दुःख भोगीले ध्यघवा भोगिती लोक परिहेस वधान घडे देव
येकपांडवावेगळे ४८ नीष्ठवनि नाहो पविद्या पोटिमस्स वावे सभाग्य पुत्रा
रूपवेन विद्या पात्रा जन्मलेका यसापिके ४९ रूपविद्यावरीष्ठ हाच्यालापा
उवाऐसे वाट रनिलमानावे नेकुष्ट आयचो निश्चळे ना १५० भाग्य नसत नारे रवा
माझी वंध्याविद्या अभ्यास की कायाभाये चिनमो भुखी कायवरा चिरंजिमे ५१

अभाग्य आवुन केले नाही वैसा निश्चये मानु नि देही पुत्रे सहीन भोगीम
ही धन राष्ट्र सभाग्या ५२ ऐसा दिर्घ स्वरी शोकु भीमे करि नामयान कु ना
ल रुष्टी विक्राळ मुख हिंडबनामा राक्षसु ५३ नेणो केतु ना चकुणी माहीजण
देखिली नयनि ह्मणे आहार जोडला वनि ध्येन यास्य येकाळी ५४ हेडंबी
नामे याचि बहीणी ती नेम्रे री था स्पाव चानि माही मानवे मारोनि सी
घ्र आणी भक्षावया १५५ आ ना हेडंबा पणि हेडंब राक्षस याचे हनन है
परिसोन विचक्षण टीका व्यास रुषीची ५६ इति श्री आदि पर्व भारत
मुक्तेश्वर कवि विरचीत कृपामृत स्वर्गा दृत लोकोपकारा पातले ५७
श्री रुष्णार्पण मस्तु ॥ श्री ॥ श्री श्री श्री श्री

श्रीगणेशायनमः॥ सांबसुपुत्रोजैथेंते हेउबाआवलोकीनयने तवनिद्रस्तपाच
हिजण भीमादेखता पाचबाण हृदैवर्मीताडिले १ जांबुनंदाचासुवर्णपुत
ळा कीकनकमेरुत्नामध्यमुसळा रत्नसिखरेतैस्यासरळा भुजावर्तुळाशोभ
ती २ प्रथमवयेसचोरीधवणि स्मस्रेखाशामवर्णी वीशाळनयनभाळदर्शी
न तेजफाकेबोलता ३ म्हणेहामोर्तिमंतमदन नीठ्नेठकाबळसंपन यचेहो
उनीआंगनारत्न स्वईछाभागावे ४ याचेनिपाउसुंदरभती शोधीतानपडेश्री
थ्वीवरुता बंधुआज्ञेनकरीनघाता लाभकाहीदीसेना ५ मासभक्षणि
क्षुदाहारण त्रुप्तीजाणावीआर्धक्षण याचारक्षुनीयाप्राण आनंतका
ळसुखभोगु ६ अैसाविचारकरोनीचीती सांडोनीराक्षसाचीबुधी व
स्त्राभरणदीव्ययुवती उभीठलीसन्मुख ७ विनयबोलेमधुरवचन तु
ह्मीकोणाचेकोठीलकोण येथयावयाकायकारण अैसेकळलेपाहीजे ८
दिसताआयांतसकुमार गुणसंपन्नराजकुमर नगरसांगोनीवनगंह

र प्रवेशली तीयेकाळी ९ निळोप्तळाहुनीसुकुमारी पहुडलीयेकवणना
री स्वगेहाऐसी घोरकानारी निद्रासनीनिर्भया १० हेडंबराक्षसाचेव
चन सुराआसुरादुर्गमस्थान येथेआलेतपाचहिजण मातेसहीत
नेणता ११ पउता मनुशाची घ्राणी राक्षसचेतलाक्षुधाग्नी काळरूपीयेचक्ष ॥१॥
णी येथेयेरलभक्षावया १२ सर्वानासमांडिलीयाकाळे उरेतेउरवीज विचार
कुशळे तुजयेकासीआगळे वाचवीनहाहेतु १३ आंगीकारकरोनीमासा
भ्रतारहोईपुरुषराजा मनोभावेतुसोभाजा मीजालेजाणपा १४ पदीवाहो
नीमहावीरा तुतेनेईनाद्वीपांतरा येरुआवघीराक्षसआहारा पात्रहोत्ति
आद्रहे १५ होयराक्षसाचीभगीनी परीमीशुध्यअंतःकर्णी दयासीळा
तुसेचेरणी सत्सभावविनठेले १६ हासोनीभीमबोलेशब्दु सांडोनीजन
नीसखेबंधू तुझीवीषयेभोगस्वादु विसःआयमजवाठे १७ हेडंबाचे

सीया राक्षसघाटी येकसरिपातलीयाकोठी वज्रप्राये मासीयामुष्टी
तकी होति शतच्चुर्णे १८ राक्षेसआलीया येकाळी कौतुकपाहे आपुलेडो
ळी घायमेळविन धुळी आर्धक्षणनलगता १९ असीयाउभयेमुखीच्या
वार्ता राक्षेस ऐकेरक्षावरुता करकरा खावोनी दाता उडिघालीसत्वर २०
आटाहास्य देता हाक वनचरबुजाले येकायेक पडताळुन प्रचंडरख
काळरुपीधावीनला २१ तालप्रमस बरसरळा आंजनासमानआतीका
ळा खदिरांगार तैसाडोळा आरक्ताभ्यासुर २२ विक्राळदाढाशंखवर्णी
मस्तकीजटापींगळवर्णे आरक्तस्मस्रु आतीतिक्षण स्वर्गप्रयोनखधारा २३
वनीआस्चाळमातलामस्त्री तेवीधावे उन्मविल्याहस्ती सेंदुरवर्णसर्पाकृति
जिव्हालालीविघाळ २४ आवयेवलोपले रोमा तळी कुंडले ईलासाली।
द्रष्टीदेखता तात्काळी प्राणांत करीप्राणीया २५ राक्षसी म्हणे भीमरोन।

वेगीउटचिपांचहिजना सर्वतेहिनेरेनगगना स्कदिवाहोनीक्षेणार्चे
२६ भीमह्मणेवोभयपीडिले श्रमोनिपहोडिलीयाते निद्राभंगकरावया
कारणयाते संकटसांगोकायपा २७ नीद्राभंगतयाची रक्षाकरिनया
राक्षेसाचि ऐसेऐकताक्रोधाचीउल्कासांडिराक्षेस २८ भगिनी
सिबोलेनिनीष्ठुरवाणी दोषरूपेपरज्यारिनी आहारजोजीतापापि
णि आचरिलीसचिघाते २९ आलावधुनिसाहिजणे सेखिलुसा
हिघेरेनप्राणे द्वक्षभोंवडुनिसत्राणे भीमाउजुर्वकिला ३० पाडुप
पडलाकुनिभिम वारोनिसारिलाद्रुमेद्रुम वरूनीलक्षोनिराक्षे
धाम वक्षस्थळिताडिला ३१ लेणेदुखावलासत्राणे भीमह्मणी
प्रचंडपाषाणे करतळेवासणयाचरणे निशाचरलोटिला ३२
[illegible] पायेवयासंकटि हस्तघातलाभिमाकंटि परस्परेपडला ॥२॥

भेटि मल्लयुध्यामीसळले ३३ लळवेप्रहर मुष्टीप्रहर गुढगप्रह
रमल्लप्रहर कच्चाकर्षणपादप्रहर येरयेराहाणिति ३४ मुष्टिघात
वोपिताहाले उळोलागलेपर्वतमोळे थरारिली पृथ्वीतळे माहाकां
पुढाविजे ३५ करूनि किंकाटगर्जना कंटिरोउधांवेदशना भिमे
हाणोनिचंउकणा दंतपंक्तिपाडिल्या ३६ भीमल्लणेपापभारि
ता शद्धनकरिमदोन्मत्ता श्रमोनिनीजलीबंधुमाता नीजत्या
चिभंगेल ३७ दनकवाजतिदणदणा चवोआल्यापांचहीजना
दो घघेभिउलीआंगवना प्राणनीकुरे घ्यावया ३८ चोदंतजा
लेभद्रजाति मगेंद्रकवळिमगपति किंसपक्षपर्वतापर्वति
सगटेतैसमिसळले ३९ नारभुशरभाविंयेकवे कीगजभैरव

भैरवें लेविदो घेभिडलाहावें धार्मार्जुनेदिखील ४० कोलीसाव
धपोहघष्टी लंबदी बेआंगनाउभिनीकटि ह्मणेलुंकवणाचीगो
रटि माहावनियेकटै ४१ आवलोकीलाभीमसेनाले ब्रसनीपा
डिले मजमन्मथे तोम्याकायावाचाचित्तें प्राणेश्वरनीयेमील्ला ४२
तुमचेकरावयाहाणन कामबुध्धिरातलेमन हेदेखोनीकोधा
यमान राक्षेसपापीपातला ४३ तोहिमीनलासेजुंसा परियरा २
ध्यचिवल्लभुमासा जोकांहीलयपुत्रनुसा भीमनामाप्रनापी ४४
औकोनिराक्षसीवचन वेगीसरसावेआर्जुन सज्जुनीयाधनु
ष्यबाण राक्षसाउजुधाविन्नला ४५ नकुळसहदेवधैर्यमुर्ती
रागदंडपळलाळुनीहाती धाविन्नलेबंधुसाह्यार्थि मासह्मण

आदि॰ निराक्षेसा ४८ भीमवचनेवारियासीं नीश्वळ्वसाधर्मपासी राक्षेसी
मारोनिक्षणार्धेसी तुलापासीयतुसे ४७ नावेककौतुकपाहावेंदिष्टी
ऐकोनिधेकलेधर्मपाटि तंवराक्षेसेवज्रमुष्टि भिमाःमाथावोपीला
४८ लेसाकुनिबाहुवेळि उचलोनिटेकीलाभुतळि कुष्मांडफळआद
केसीकी तेंवीगात्रेभंगीली ४९ सोमयागीपशुमारिली लैसाधुमसी
लामुष्टिघाली उभयचरणधरोनीहाली तिक्षणभुमीवोढिला
५० राक्षेसचरणराक्षेसकंठि तोवोनिदुमताकेलाकंठि पायवेपी
तोचितलवटि आस्लिखडेशतचुर्ण ५१ होयदुंदुभीचानादु लैसा
करोनीघोरशादु राक्षेमाणत्यागीतांबंधु धर्मादिकतोषले ५२ हा
राकियाधाहोनीहारलके जैजैक्रष्णाम्हणतीमुरवे स्वर्गीहुनसुरना
येकपुष्पांजुळिवोपीला ५३ राक्षेसाचीयानवद्वारिं आसुध्वलोटले

पृथ्वीवरी सींदुरवर्णसिंदिनाथोरी भयानकुतेभासे ५४ प्रेतसांडोनियाक्षीती
भीमपातला धर्माप्रती प्रथमनमस्कारोनियाकुंती राजाउपरीवंदिला ५५ हीडंबे
तेह्मणेवचनि तुजानिचीराक्षसीनी बंधुवैरस्मरोनिमूनि अपायकरसीथामुते ५६ वेगी
जायथापुत्रामागया केचापुरुषकैचीजाया उदास बोल ऐकोनिपाया येरीलागेसह्मा
वें ५७ पृथेचरणींमिठोनिमाथा ह्मणेअनुमोदिंबापुत्रासुता उपेक्षा न करीवोसर्वथा
मीराक्षसी ह्मणोनि ५८ मदनापासावजेवेधना पुरुषवियोगपावतिल तना तोयनुस
वतुसीयामना विंद्धियसेसुजाणे ५९ पृथ्वीवरोनिसाहीजये नारोननेईन दुस्तरवने
समयेसमरंगीगोनि विघ्ने सुखदेईनसमस्ता ६० मासेपोटिजन्मेलकुमर तोकरिल
तुचासंव्हार साह्यकरोनियादेवेश्वर प्राणरक्षील पार्थांचा ६१ आपुलेनिस्वहस्ते गा
ठीपाडिमजभीमाते कोंतिह्मणेजेष्टपुत्राते विचारहृदईपाणिजे ६२ पतिचिनपरिक्षे
सुजाणे धर्मराजविवेकुनिपुण सुद्धभावदेखोनिह्मणे करुणारसेकवळिला ६३ ह्मणे
भीमभासीथाइपा अंगीकारीजुप्यागंभा ईपासोनिथपायमरपा नाहीऐसेमीजाणे ६४ ४

ऐसं दरेबोले राक्षसीने दीवसा भीमदियला तुले रात्रीरक्षावयाच्या मुले सायंकाळीआ
पावा ६५ भीमबोले निश्चयगोष्टी येकपुत्रतुझेपोटी जन्मल्यानंतरे राहाटी पुढेकुठे
घडेना ६६ ऐकोनि देघाचिया वचना अवश्यम्हणे नि लाग कीचरणा एरीकाही
निभीमसेना क्रीडावयावनाते गेली ६७ गुहा गव्हरीपर्वत मेळी नानारमणीक
वनस्थळी नदीपुलीन गंगाजळी क्रीडाकरितमनेळा ६८ कनकमहेश्वरसीखरी ॥
सीलळहीमालयपरिसरी रजताचळाच्यापागरी सुरतोपचारे क्रिडता ६९
द्रोणाचळी चंद्राचळी मंद्राचळी वींध्याचळी मळयाचळी सींहाचळी सुरव
समेळी रमपाय ७० सोमकांत सीलाचळी सुर्यकांत आस्मीराचळी हेमसु
मीरा रत्नस्थळी सुखसमेळी क्रीडती ७१ कपुरकर्दळीच्यावनी कुंकुमकेदार
उद्यानस्थानी सुरतानंदे क्रिडतीदोन्ही मध्येयानि मनेळा ७२ मानससरोव
री हो सीत लागी सुवर्णपंकज परागी प्रवाळवल्लीचे सुरंगी सुखसंयो
गी क्रीडती ७३ मक्षभोज्ये पिर्सीनासने नानारसाचिरसपाने फळतां

पुष्पसुगंधसुमने भोगोपचारीं चोखडे ७४ लोटल्यायेघ्रुसवत्सर भीमवि
येमाहाश्र्वर राक्षसीगर्भी जन्मला कुमर भीमभौमीघटभुज ७५ पीतियानु
लपराक्रमगुणी विद्यावदनान वीरववणी आजानबाहोविकटदशनी लंब
केशीरकाक्ष ७६ मस्तकपाषाणघटदीर्घ कुच वाघनखवृशीमाहाउंच यालागीनाम
घटोत्कुच मातांगे चियावडी ७७ राक्षसगर्भतोच्छपणी जन्मतायेथ्याबाळ
पणी शास्त्रास्त्रिपवित्रगुणी रुपेअनेकपालटी ७८ नमस्कारोनिपस्त्रचही
पीतेभावे वंदीलेपितुमाते पुत्रदेखोनिपांडवाते आतानंदनसंटे ७९
म्हणे मांडल्याचिषमवेळ घेउनराक्षसाचेदळ स्मरतापाउनीमाह्याकाळ
निर्दाळीनशत्रुते ८० हीडबानमस्कारोनिधर्मा बोलेजोडोनिपाणी
पद्मा कार्येविषेशमांडल्यातुल्ला आगविजे दासीते ८१ सीघ्रयेउनपु
त्रासहीत जैसंपादिनधवघडकुस यासुपानलिया कुंतीत पायेळोटि
नमाचाता ८२ ऐसीयाबोलो नियुक्तो घटोत्कुचधरोनिहाती

 गोलीउ नरदिसे भती गगनपंथेराक्षसी ८३ शाकशाकिनीप्रेतनाकुपविजु 
नरक्षाचयाप्रमाणे भौमीनिमिलीशाचिरमणे पुत्रलोभेयापरी ८४ धर्मज्ञि
पोभीमार्जुना व्याताचाउनि यावना स्छकेथवलोकीत नयना सव्यपथे
चालावे ८५ ब्रह्मचर्यलक्षणोनिपविन्नाचारी जटावल्कले अजीनांबरी माता
वाडुनि पृथ्वीचरी जेष्टापाशीनिघाले ८६ अवलोकीतांचिचीत्रवने सेवोनिकु
ळे सरिताजीवने तपोधनाचे आयतने अप्रासादरवसचितो ८७ सांगध्य
भ्यासीले वेद शास्त्रसिद्धांत मंत्रभेद अर्थवादियाअर्थवाद वीचारवि
दुषाण ती ८८ वेदवर्णोत्कपारसीधी नीतीशास्त्रीक्रीयाशाद्वी शास्त्री
संपुर्णअर्थसीधी अनुभवसिधीचेदाता ८९ ऐसीयापरीसाधवेक्का
ळ आसचिंतेचिलोटि तावेळ अर्थजाउनेदीतीपळ छ्याम्मरणाके
ळे ९० मछलिंगलेपांचाळ कीचकुंदेचेमंडळ लंघुनरोत्मवीषाळ॥
पुण्यारण्यापान्तले ९१ दीवसपक्षपंचराती स्छळिस्छळी करोनिवस्ती

पुढेचालतां दैवगती अलभ्यलाभ जोडला ९२ पीतामहव्यासभगवान
दयाब्धीलक्षा द्वैपायन आदरें घपावयां दर्शणें मार्गी उभा दे खिला ९३
अवलोकीता श्रीगुरुमुती पांडवा ह्या नंद न धरवे चित्ती जैसा प्राणपरतेश्री
ती तेचि जाले समस्ता ९४ भावे घालीती लोटांगण अस्रुधारा भवतिनय
न मस्तकी वंदुनि श्रीचरण उभुसाबुकी स्फुंदन ९५ मस्तकी स्पर्षे निहस्तके
श्रेहेवोनि तवि निजबाव्हे ह्मणे सर्वही मज ठाउके सुखे काहीं न बोला ९६
दुर्जनि दुःखभोग विलेदुःख तीतुके तीही सेविले धीरख सीघ्र पावाल अ
पार सुख क्षमासी ह्मणे ती ९७ पृथ्वे सांडिचिंताज्वर चक्रवर्ति यायुधी
ष्टीर दानोदकाचा सागर आम्बोकुरेल भुजबळी ९८ पुढति मासेआगम
न तववरी स्वस्थ करोनिमन ते भुन दैन सेवस्ती क्छान तेथे गुप्त वसावे ९९
येकचक्र नाम नगरी तेथे पचित्र ब्राह्मणा घरी वासकरावा षण्मास वरी॥
प्रगटखोप्हीनेणीजे १००
6

तेमिलाकाळेयेईनिभेटी तेवेळीसांगेनविचारगोष्टी तेसीपुढाकुरावीराहाटी
स्वपादस्त्रीअनुवादे १ दर्पणदेउनसमाधान अदृष्यजालाबादरायण॥
कोंतिआणिपाचहीजण येकचक्रापातले २ ईतिश्रीभारतेआदिपर्वणी
मुकुव्यासोक्तिस्वभावेणी श्रीमामुकेश्वराचिवाणी येकरसीसमरस ३
संतयवधानवर्षाविकाळी पुरेमानलाश्रीध्वीतळी स्पर्शीशंकरमध्ये
स्तळी जोपारखीदोहीते ४ यालागीयथायोग्यउपमा साजेकाअस्तु
माव्ळरसगमा येयेगंगापरिहटीश्रमा स्वांगकारेतिहस्तु १०५ ईति
श्रीआदिपर्वणी हेडंबवधोनामसप्तत्रींशतिमोध्याय: श्रा ३७ श्री
रामचंद्रार्पणमस्तु श्री ७ ७ ७ ७ ७ ७ ७ ७

आदीपर्व

धा॰
३२९

७

श्रीगणेशायनमः॥ ॥येकचक्रनगरात ब्राह्मणग्रहीजननीसहीत वस
तेजालेतेअसतुन प्रगटगुप्तविचारा १ वीनयाजवेम्रदुमंजुळे वचनेच्यासजा
लीसकळे दीनब्राह्मणाविशाळे ऐसीजनीमाविले २ सत्यवचनिताप्रियसाजणी
तयातेवस्पसकळिकमाणी पांडवआधीलेईहीगुणी त्यालागीमान्यसकळाते
३ सत्यआणिसहनशीळ तेणेजींतिलेविश्वसकळ ऐसियेगुणी सर्वकुशावळस
णोनिवंद्यविश्वाते ४ सर्वभुतीसमानदया नीजरनमस्कारितीतया ऐसी
गुणनिधीतकाया म्हणोनिप्रियदेवाते ५ त्वतिलागिनिराभीमान मोक्षे
सजातिपाचैजन आणिलेयेकाचकरानि धन्य. दयेहस्तेवोपिती ६ जननि
आपुलेनिहाते अर्धवोपीभीमाते आहारविशेषा असेयाते यालागीबंधुर
क्षीती ७ शेषउरलेपंचधाकरी येकभागआपुलेउदरी क्षुधाग्नीतशांत
वि ८ ऐसेलोटलेदिवसकाही पुढेयेकेदिवसीपाही अकस्मातब्राह्मणगृही
शोकध्वनिमांडिली ९ ग्रहमायासितकन्यका वंधुकवलयेकमेका दिर्घस्वरे

करितीशोका तेपथेनेपरिसवे ७० मातेसीबोलेभिमसेन ब्राह्मणकुरीदि
घेरूदन याद्भुःखासीकायकारण तेनुविचारीपचिचे ११ असेरूपर्वताउ
निघोर तेहिपरिहरिनसाचार अहीवसतोउपकार काहीउतीणहोणे १२
पुत्रगेलीयाभिक्षाटणा कोंतिमवेषेविमसदना नवद्दीजाचिविलापकरूणा
कर्णरध्रीनघेदवे १३ लणेबळिहपुर्वकर्मा कोणमस्तावोयेजीलाधाला जो
मरयावाचुनिनिर्गमा घेतमागधिस्सेना १४ धीगधीगसंसारीनिधन ॥
धीगधीगप्रायीपराधीन धीगधीगराजापुरूषार्थहीन जोव्यसनिपा १
डिमजाते १५ याचलागीतुजसुंदरी मागाबोलिलोबहुतापरी हेस्थळ
यागोनिरूडांलरी निर्जनदेशीवसावे १६ पुर्वजाचावसनागवोया
लागीयथेचिधरिलामावो आताव्यनघीचोघाव ब्रोयावरीसांगपा १७ १८
जळोमरूलोकिचावास जेथेनाहीसुखाचालेष सुखमोगीनीद्याचाबो
स झानविचारजाणावा १८ विषयद्रव्यदाराकुमरे जेथेब्रमालेसु

खाचेवारे वियोग काळीब्रह्मांडभरे शोकदुःखेअपार १९ माझेनिमर
णेकुंबामरण कुटुंबयागे दुःख दारुण आलाचौघामाजी कोण मज्ञा
वोपुसागंपा २० आताअसेअवधिबोली स्नेहबाळानमतिपाळी मीदेह
यावयाबळि बकारण्याजा तसे २१ मायलिणे प्राणेश्वरा उसंतुन कोरेंगा
कसागरा मीसांगेनह्या विचारा अयादरेअनुष्टानि २२ धंगीकारोनि
देहमरणी मीजाईनराक्षेसवनि पुत्रआणिहेनंदिनी संवरक्षुनिय्य
सावे २३ शरीरीसंचितजीवीत वोपुनिचुकाचिती शोकअसुन नेउभय
सावे २३ शरीरीसंचितजीवीत वोपुनिचुकाचिती शोकअसुन नेउभय
लोकाआंत पवित्रऐसेबोलति २४ जन्मलाप्राणीपावतिमरण येथेका
याकुळकरिसीमन आपुलासुखालागीधन ---------- २५
-----------------------------------
---------- २६ ऐसेजननितेबोलता तोतेहातेबारीदुहीना।।
लेपाचिंता नकरीताता वाक्येमासेअवधारी २७ मासाहेहनवनिश्चीती

अर्पिलीआपाहीजे तेचिभाव नाधरोनि चिनी याग मांजाकरावा २८
नतारभाउनिकेवळ अवस्यकरिनमय काळ तुलीहोचेअसलीयाकु
ळाचपुत्रपावाल्वरुष्टीने २९ नरकापासोनितारिपुत्र ऐसेबोलेवेद
शास्त्र पुत्ररक्षीलाआपवित्र लोकहोतितुम्हाते ३० ऐकोनितिघाचिवा
णी बाळकबोलेबोबडपा वचनि मातापितांआणिबहिणी शोककाही
नकरावा ३१ हातिघेउ नित्रण काडी ह्मणेमीआपुलीया आंगमोडी
वनाजाउनितानजडी निर्दाळीनअसुराते ३२ ऐकोनिबाळकाचे वचन॥
ऐहेकुळवाढिपृथेचेमन मोहेस्फुनिआलिंगण मगविचारीवडिलोते ३३
ह्मणेकवण संकट तुम्हा मांडलेसेव्रा ह्मणे तमा तेसांगतासाचारबा
ह्मा परिहारातेकिवाल ३४ द्विजह्मणेहोऐहपरिते वपाकायसिसां
गिजेतुते बामुचेअरिष्टहरिहरात हरितेनवचे सर्वथा ३५ बकनामाराक्षे
सबळी नगरासमिपवनस्थळी वसेयातजनिसकळी नियमिलासेवेभाग
३६

आदिप० देवप्रजासहित नगर राक्षसरक्षीनीरंतर भुतारीष्कापरिचक्र स्पर्शे नेदीपराने ३७ चतुस्पदादिद्वीपदलोक रोगरहीनरक्षीबक हाते प्रजा नरनायक चेतनाते अपिती ३८ भक्षभोज्यभरोनिराधि महीव्ययुग्मजुं पुनिपंक्ती सुपशास्वादधीघृती घटभरोनिठेवावे ३९ मांसाच्यागवळपु रुषयेक राक्षसभक्षणालागीदेखा रथीवाहुनिसत्मुख बकारण्यापाठ वावे ४० नीयेम चुकलिया दिवस रात्रियेउनिया राक्षस कुटुंबेसीक रितग्रास काळरूपीदुराला ४१ तेथ्यासु तेपानळीपाळी आली चौधेयेकमेळी यानकथा तेवीपुसळी हे तुसांगवोजननिये ४२ चौधेयेकमेळउपारवेजन नरिमीदरिद्रीहीनदिन राजाहष्टनिर्दयआ वीकेयमेळउपारवेजन आला चौधाने हिजाण जीणेमरणेस ण सोडविकोणआमुते ४३ आला चौधाने हिजाण जीवेमरणे स मसमान यालागी चौघेजेनप्राण राक्षसाते निवेदु ४४ कोंतीलणे हेकविनंती भगटनबोलेकोणाप्रति तुमचेअरिष्टहरावयाशीती।

सामर्थ्यमिजयसे ४५ पाचपुत्रमाझेपोटी यानदुसराबळसंपन्न स्तुती नेजाईल राक्षसभेटी तुजपासुरेआणपा ४६ मंत्रबळचं गबळउभयशास्त्रीमळयानळ अमदोपुनीक्षेमकुशळ येहायेइके आपापा ४७ ब्राह्मणह्मणेआपणालागी पराचामायालोटणेआं गी अपद्धितीदोषकदीमाआंगी स्पर्शेनेदीसवर्षा ४८ तियवीसी हीनब्राह्मण ग्रहापातळाजोशरण तयाचेदोपुनदेहदान कायहाम पारखावा ४९ एषाबोलेरहस्पगोष्टी सोटचितुआपुल्यापोटी" २
मीनल्याराक्षसास्याकोटि मृसनाहीमहुआ ५० मागावधीलेघोर घोर असोनेनबोलेचीत्कार राक्षसआणीमासाकुमर भेटला चोजदेखसी ५१ वचनबोलुनअमृतमय स्वस्तकेलेब्राह्मणहृदय तवपानलेपाचहीतनये भीक्षामातेदेउनि ५२ शतांनपुसोनिमाद्ध मुखे भीमह्मणेबहुसाल नीकु येकटाधमबोलदु:खे मातेमानिसखेद ५३

पारखा लागी स्वपुत्रासी मसइडीनाराक्षेसी तुसीविचारबुद्धी केसी
यागुल्लणासिपुत्रा ने ५४ जयाचे निबेळे झाली जो पो राघीपहुडे सुख
संपन्ने जयाने शाकु नि दुयोधने मस स्वरूप जामानिजे ५५ स्वतोचि
निदेखताले ख वोपरे कौरवमारि तीहाकु बैसेसुरस्वअमोली केसपदं
रेखोविसी ५६ कोंतिवदेहास्यवदून पुत्राबोल्लसी हीनवचन सास
हे नसेमासेवचने राक्षेसत्रृणभीमाते ५७ नागायुतबळ शरीरी हु
क्यो हलुवट वज्रधारी नयाते राक्षेसभयाचिभरी मुनबाधाकु विजे
५८ सुखेअसताबालपाधानी स्वगेली कौरवाचि उमी सोस्यास कुटा
पुरुषासुली सास्यकेसे निकाव ५९ मासी येयंकापासोनि नळी पहना
पउनाक्षपणी जेकाळी सीवाजाली रांगोळी अंगभारे याचिया ६० ची
नाअतुमाळ नधरीवीती राक्षेसनिवटेल भीमाहाती मातृवचने धर्म
नृपती परमाल्हादबोलत ६१ चिंताअतुमाळ नधारिचिती राक्षेस

निवटेलमीमाहाती मात्रवचनेंधर्मनिपती परमार्थदेबोलत ६१
लपेप्यापाहिलेतुसेचित मोहीजाणेहारतांत परोपकाराहुनिअधिक श्रेष्ठ
कोणमुलोकी ६२ आपपरहाविचार अधमजनाचाअधर्माचार उत्तमपु
रुषाचानिर्धारि विश्वकुटुंब आपुले ६३ जेकळेनेबहुतबरवे श्रेयमानिले
मासेनिजीवे दीनसंकटीरक्षावे दंडकीजेहूशाते ६४ पुण्यश्लोकतेनेयाचि
ना मृत्युशीवोडविद्दतांतदाना याभीमासीपुण्यवान मस्यकुमायमीजा
णे ६५ असोहानिवीआमातुगगनिउदेलास्वयंम्हमातु आसेनेमी
मसेनहारितु अनघेउनिनिघाला ६६ हकियुनुबेसलारथी शाकुनिवीज
योसुचलापंथी ब्राह्मणपाराहोनिसीघ्रगती बकारण्यापानला ६७ बीभाक
वनामाजीनिरूते वीजनीसोडिलेरथाते महिषेहाकीलेग्रामपंथे पळत
नगरापातले ६८ दीर्घस्वरेदिधलीहाक लपोकुवणयेपेबकिकाबक वस
तेयोच्याचुलेमुख शामकीगोरदाबावे ६९ येतानयेनाम्हुवाछ्या नोती॥

अन्नाविषइपिडलीमाती आयुष्य वेचवेलियो निहाली यालनो होलागेना
७० ऐसी गर्जना करूनि जाण मार्गी चिसारिले होते त्यान भक्षु आदरिले ते
अन्न उपचारे सीस्वादिस ७१ हा कुऐको निकुमेर कोपधाविनला निघा वर
अन्न भक्षीना देखोनि वर प्रबळ यान कथड कुला ७२ म्हणे महिषे दवडु निदु
री आणि मासी याच्या हाराने स्वीकारी कोण्हा सुखे आपुल्या करी सीर छेदु
आपुला ७३ ऐसो नरन देना सुखे भोजन सारीय पासुखे जेविनिंद कुज नासु
खे साधु नियेमासो डिना ७४ राक्षसक्षोभ कादुर्धर विक्राळ तोंड पसरोनाकार
घर्घरा देगगनोदर प्रतिशब्दाने परीसवी ७५ हानखाउनि कुरकुराटी दो
न्हीवलोनि वज्रमुष्टी भीमसेन ताडिला पृष्ठी सीरूजैसा कुंजर ७६ तेहि
नापुनियाळ ढ्या भीमस्य इच्छा भक्षी भक्ष्या मग उपडोन प्रचंड वृक्षा पुढती
भीमाते ताडिले ७७ घाये रक्षजा लाकुण भोजनिनटवे भीमसेन मगधे
उनिशा लपाषाण पाठीवाटि ताडिले ७८ तेहि पुष्पाचियेपरी तमुनि भोन्यभो
जनकरी संतापलाउम यकरी वृक्षपाहस्त कवळिला ७९ भीमेपसरूनि वाम

पाणी राक्षसे सहस्त्र धरिले दोन्ही भोजनसाळ निबळखाणी उभा ठेला सन्मु
ख ८० ऐणेव्या तामजसी भीडे पाहुसामर्थ्य केतुले गाढे नगर भीडी के या
चे वोढे आजीकाढिन येकुळा ८१ राक्षेस चढवोनियात वका भीमाहृदई
मारी पडका लनामहर ताडिता खडका वरता पडेस न्मुखी ८२ पुढतिउनेनिस
हस्त साडे भवंडुनि मारिसी वाघोंडे नीनुकेसांडु निझुंबाडे जटामुष्टीकेव खिला
८३ वामहस्ते धरोनिकेसी सवने मिळाकुंरु भेदसी माजमोडिताकासाविसी
हाकुमारी धाको षे ८४ मध्ये तोडिजे सुखुहंड हापरिकेला तो दुखंड नाना ५
नखधारी प्रचंड गरुड खंडी सर्पाते ८५ वज्रहाणिता निघाते दुखंड होईजे
पर्वते तेविमारोनि राक्षसाते भीमजाला जयश्री ८६ सुपजाली थलीजा
के बाहेर पडिली नेत्र बुबुके मुखी नासी कीकणबीके रक्तवाहे भडभडा ८७
यापरी असुर पावका मरणा भयेसकुंपरा क्षस सेना नमस्कारोनि भीमसेना
प्राणदाना मागती ८८ जेजेमक्षी तीमानसे यास हंडिनब ब्राऐसे प्रुमद

यायासीसंतोषे अभयमासेसर्वदा ८९ भीमाध्यावंदोनिशासी स्वकर्मेसोडि
लीराक्षसी आसहोउनिमनुष्यासी नगरीवसो लागले ९० चरणीधरोनिवासुकु
री प्रेमेनटाकीले नगरद्वारी प्रधानजातियापुरुषनारी पाहोयेतिकौतुके ९१ करो
नियुरपादप्रक्षाळण्या चिपदाम त्रेप्रुधायन अवेषोनि ब्राह्मणसदन मात्रु
चरणावंदिले ९२ नमस्कारोनिजेष्ठबंधु म्हणेस्वामीप्रगटसाधु नमिकारटह
ब्राह्मणसाधु सहसा क्रोधेनकरावा ९३ मानविस्तार की नगरी राक्षसप्रेत
पडिलेद्वारी पाहोपालआनरनारी कोटिचेकोटिसंतोषे ९४ राजाम्हणेज
याचिबारी तयासिपुसाहाविचारी कोणेवधीलानिशाचरी अतिबळिष्ट
क्षियाढा ९५ ब्राह्मणम्हणेघेउनिच्छन्नामवेशालो राक्षसवना गवनेजस्वीतपो
धनामेत्रवादीपानला ९६ तेणेमंत्रुनप्रोक्षीतापापी राक्षसनिमालाहसी
पी हेम्यामत्यक्षा हारविले नयेनि अयाप्रभुनराजया ९७ प्रगटदिसतयस
नाच्याला एमसजाळानोनेणेवतुंम्हा राजाम्हणेअगाधमहीमा कोणजायोसीधा
चा ९८ राक्षसमारुनमाहाक्रुरपीडवेगळेकेलेनगर हेतवप्रत्यक्ष दिसेयेरा।

कायवाआनेणवे ७९ कुंतीचा नेकेले वंदन गात्रगात्री केले चुंबन मानिले हेवच
न होसाचार नेसे चौ ८० नमस्कारो निब्राह्मणो नमा गोरवो निधाडिले स्वधा
मा विशेषपांडवाचा प्रेमा वाढता जाला विशाले १ बकास्या नहेसर्वदा जेपरि
मतिधरो निश्चया याचे कुवी राक्षसबाधा नाहीम्हणे श्रीव्यास २ ईतीश्री
भारपवधागलन जाले बकासुराचे हनन पुढे द्रौपदी धृष्टद्युम्न जन्मातिनेथव
धारा ३ सुजेश्चरकविचि वाणी पादरूपे श्रोतुत्वरणी चालनादिसेपरी
गमनागमनी स्वतंत्र नेही विचारा ८४ इतिश्री आदिपर्वभारत बकासुर ९
हननं नाम अष्टत्रिंशतिमोध्यायः ॥ ३८ श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु ॥ श्री

श्रीगणेशायनमः॥ ॥येकचक्रनामनगरी पांडवअसतां येसीयापरी अ
कस्मात येकेअवसरी ब्राम्हणायेकपातला १ निशाक्रमावयावस्ती गवसा
गेयादवेंगती सन्मानोनिपरमभक्ती धर्मराजेपुजीला २ निशाक्राळीधा
को निशाच्या पापस्वहस्तेचुरीपाया ह्मणेस्वामी कवण्यागया गमनेछा
सांगीजे ३ ब्राम्हणह्मणेगासुपवित्रा जाणे नगराव्हीछत्रा द्रुपदरा
जा वृषदपुत्रा घरीउछाहमांडला ४ द्रुपदरायाचिनंदीनी जीचेनाम
याज्ञसेनि अयोनिजाला वण्यरवाणी उपमेआनयसेना ५ होकावैकुं
ठविळासीनी अपवाकेलासनगवासिनी होवेगळी उपमावाणी देवो
नेदिव्याणीका ६ कुमरीआणिकुमरयेकु होमीअसवलापावकु नयेसीयोनि
संभवलोकु सांगकैसेउपमावे ७ धर्मह्मणेगाब्राम्हणोत्तमा कवणीपा
सावमनुष्यप्रतिमा जन्मलीहेकौतुकआह्मा वीस्तारनिसांगीजे ८

तापसीह्मणे निश्चळ कृपाळेकपविचविमळ अंवपाकुरितात्ताह्मा ळ फळपावे
जेनिर्धारि ९ द्रोणेगांजी ताश्रमदासज पांडवाहातिहारितल्लेमज याचेध
रोनियात्ताज संतापत्तानळमळी १० ह्मणेआह्मणेकपटपोटी धरोनिये
रासांडिलेसृष्टी जळोहेंह्माचवाचिगोष्टी गुणसमानहोने ११ राज्यभोगी
संतापमना विशादवाटताचोगुणा नपोवनितपोधना मंत्रसीदाशे
धीन १२ भागेपभागीरथीच्याकुळी देखिलीविस्तिर्णऋषिमंडळी अ
जपीअधृतिजयेस्पळी अभ्यशांतअघोरअसेना १३ ह्मामाजीश्रेष्ट प्रसिधु २
दोघामिरवेहाचिद्राधु व्याजउपयाजसखेबंधु तपोतेजआगळे १४ जयाचा
क्रोधब्रह्मांडजाळी कृपावसुरेंद्रमोळी रीधीसाधीपायेधुळी माजीरळति
सर्वदा १५ ब्रह्मऋषिसमसमान संहिताध्ययनिसांगनिपुन कस्यपगोत्री
तपोधन वरेशापेसमर्थ १६ वडिलव्याजवसेवनि कनिष्टउपयाजआश्रमसद
नि द्रुपद येउनिनयाचेचरणी लोटांगणघातले १७ ह्मणेनुस्वामिसमर्था।

पुरविमासेमनोरथ अभयदेसीतरियधार्मि निवेदिनवृतांतु १८ उपया
जळणेबोलवचने जरीमानेच माझीयामने तरिनशकीजेचतुरानने ते
मीशालकुरावया १९ समरदिप्यानेसव्हारी असापुत्रधावाउद्धरी होय
अर्जुनाचिवसुरी ऐसीकुमरीमजदेई २० इतुकीराक्षिती माजामान
अर्बुदसंस्थाथपिनिधन याहीवेगळे जेरक्षिलमन तेभीसर्वहीपुरवितां २१
ऐसीपरिसोनिविनंती आदरेधरिलेचीती समर्थजाणोनिव्हेरातीं
सेवाकरिसद्भावे २२ लोटलाधिकूसवत्सर कृपेनेद्रवलाकरुणाकर बो
लेव्याइपचेउत्तर कार्यसिधीकारणे २३ नियनेमीसमस्त नाध्यानी रे
याजरूपीवसेवनी नपोतेजनितरपी वीष्णुस्मरणेसावधे २४ असज्जनाचि
यास्मरणा कदाचातकोनेदीरसना पवित्रपुरुषाचियगुणा श्रोत्रीकरीव
सविले २५ नयोतोसुधासुध्यस्पर्श हातेनासिवेपडिलेफळ आचारहीनाचेअ
कुमाळ अवलोकनकरिता २६ हेमरत्नादिधनधर्मवस्तु वीजनीपडलीया

नचिहोतु तेपेपरिग्रहाचि मातु केवीसगटेतयासी २७ माधोकरीयाणि आध्या ३
त्याअन्न ब्राह्मणसागीती तुपक्षुन तेभक्षुनरक्षीप्राण स्वादास्वाद नस
पाता २८ नयाप्रतिज्ञावोनि चिनवित नीवेदीआपुले मनोगत तेणेअंगीका
रिलियाअर्थ देखिलातोपावसी २९ शीरी वंदुनि ऋषिच्यावचना द्रुपदराजा
पातलावना दृष्टीदेखोनितपोधना केलेचरणा दंडवतु ३० उभादेखोनि
जोडल्याहस्ती तापसपुसेभूसंकेती कवणाकार्यांचीयेथपी आगमनयाग
या ३१ द्रुपदसांगेसंकुट मजहस्तद्रोणाचाकीर्तीमुकुट द्रोणाचायहरिला २
प्रगट लाजवोनिवंशाते ३२ सीअबळेजीकोनियापैजा अपमानोनिह
रिलेराज्या वांशासीमासेतेजा निषिथिलेंधीःकारी ३३ दीनकरोनिसो
डिलेअह्मी स्वामिनेघालावेमजपाठी पुढतियेषाचियेपटी बैसऐसेकरावे
३४ वीर्याबळमंत्रबळ ब्रह्मतेजाचेआगळेबळ सर्वपरिसमळबळ मी निर्ब
ळसर्वाथी ३५ शाउआणिवाढेधनुष्य भार्गवातुल्यमीरविषेष याचाक
रावयानाश तुचयेक्षमीमानी ३६ छेदिद्रोणाचेमस्तक ऐसापुत्रद्यावायेक॥

 पांचाळकुळीप्रतापार्क उगवेऐसेकरावेमानस ३७ ऐसेजीविषहुसाळया 
तीलक्ष्मीसमानरूपवंत सर्वगुणीमंडीत कन्यारत्नमजद्यावे ३८ कार्यारंभी
सावत्सत धेनुअर्पिनअयुतायुत सवत्सदक्षणापटकुळेसहीत श्रुंगेसुवर्णशो
भीत ३९ फळसिद्धीच्याअवसरी अर्बुदसंख्यारौप्यखुरी दक्षणामेरुचिया
सरी सुवर्णभारीवोपीन ४० गुरुदक्षणेजनयाचना करावयाउद्योगरूषि
च्यामना द्रौपदेकरिताप्रार्थना प्रसादरूपअम्हासी ४१ मणेमीकुरिननुसे
काज कुमरदेईनअयोनिज ज्याचेनिहस्तेभारद्वाज मरणपावेलनिर्धा
री ४२ ज्यामानकरावयाअर्जुन अनर्घ्यवोपिनकन्यारत्न तेचिहोकारण
भारफेडिल्लपृथ्वीच्या ४३ द्रोणवधार्थप्रतिज्ञानेम स्वीकारुनिमांडिलो
होम सांगजाणतामंत्रागम तोउपयाजआणिला ४४ सर्वसामग्रीसीर
या वनिपानलीद्रुपदजाया पुत्रार्थविंदीप्राया तापसाच्यापादरे ४५
याजेहवनद्रव्यअर्पिले उपयाजेअभीमंत्रिले तेहोमितानवलजाले ॥
तेसुकृतिऐकृपा ४६ होमातुनदेदिप्यमान बाळार्कतेजीसमान कुमर

निघालाधृष्टद्युम्न हेमकवचमंडित ४७ कीरीटकुंडलेचापतुनिर अभ्वे
झुंपिलारहीवर दिव्यखडगमंडितकर ऐसाकुमरनिघाला ४८ हेदेखो
निसर्वपांचाळी जयजयकारेपिटिलीटाळी तेणेघोषेअंबराची मेघ
चक्रफोडिले ४९ वेदीपासावनेचिक्षणी वेदमध्यासुलक्षणी कुम
रीजन्मलीसुलक्षणी जेलाज विश्रांतीने ५० ईदनीळकीळरंगी निळसरो
जसुवासप्रांगी निम्नुतनअंगसंगी जितीपंचपुरुषाने ५१ अधरप्रवाळ
सुरंग दंतपंक्तीपद्मराग स्वासामोदाचेथलेभृंग बिंबलीनिजसुखाने ५२ ॥ २
ऐसीप्रगटहोनानयनि घोषगर्जेआकाशवाणी स्त्रीयामाजीहेसुरचरणी मनुष्यलो
कीजाणिजे ५३ ईचेनियोगेक्षत्रियाअंत वाढेलपुरुषाचापुरुषार्थ दुष्टनाशाप्रमारति
स भंगेलईचेनि ५४ पुत्रजन्मलानपनाघा द्रोणाचाप्राणहर्ता हेपरिसोनद्रोप
दचित्ता परमानंदनसंटे ५५ वीर्यतेजबळसंपन्न यालागीनामधृष्टद्युम्न कन्यास
तसीकुसुमवर्ण अपाणिकृष्णाद्रोपदी ५६ प्रविद्यापजापोनिद्रोणे कीर्तिलागी
निर्वैरमने धृष्टद्युम्नविद्यादाने समर्थकेलावाध्याक्षि ५७ मांडीयेबैसवोनिकुमरी

पितावोलेहर्षेतिरी अर्जुनाचेभाग्येश्वरी सुरोपंडुनृपाचे ५८ मनइछीलेफळपावीजे यां
संतोषा कायतुळीजे ज्याचेनिघडेस्या लागीजे जीवनोहीवोपिता ५९ ह्मणउनियाजउपयाज
दोन्ही राजागोरविमस्तकनमनि वदलातयाहुनिचतुरवणी ध्यदानितोषविले ६० प्रार्थुनबो
लेद्रौपदपलि हेचिआमुचिसरवीजनानि ऐसाभावअपत्यामनि थोरऐसेकरावे ६१ होनैसे
चिह्मणोनिचर देवोनिमल्लछीरविल्लाकुर नयेकाही संभ्रमथोर दोहीनेहीवनला ६२ आह्मावं
दूनियाशीरी सवेघेउनिकुमरकुमरी पांचाळप्रवेशलानगरी जयानंदेनिर्भर ६३ कन्याजालिया
उपवर जनकाहृदइवरविचार धांडोळितजामातमनोहर ऐकोनिसुपवेधकेले ६४ द्रुपदरा
याचेअंतरी अर्जुनाचाचिकुमरी नवतेदग्धजाहालेजोतरी ऐसेमंत्रिबोलिले ६५ राये
मानुनिचसंतोष ह्मणह्मणा सांडिघ्यास ह्मणेद्रौपदीयोग्यपुरुष दुसराऐसाअसेनाथ ६६
पुरोहितबोलेप्रसोतर जोहरीवाचविलेपांचहीवीर ऐसेबोलतीनरेश्वर सस्मीध्या
नेयावे ६७ राजापडलासंशयजोही घोवेगाजुनिमही मगविचारविवरीपाही सयंव
रमांडावे ६८ जरीवाचलेअसतिसुभट तरीस्वयंवरीहोतिलप्रगट दृष्टीदेखताब
रवंट भाजकरयोअर्जुना ६९ द्रुपदरायाच्यामानसे निश्चयनेमुनगेविलेअसे पुढेप

उेलकायष्ठेसे तेझें करस्वयेजाणे ७० स्वयंवर मांडिलेसेथोर श्रृंगारीलेदेषनगर हीनावोनिअमरपुर शोभारायेआणिली ७१ छपन्नदेशीचेराजेश्वर शाहाण्नव कुलिचेराजकुमर आलेआणिऋषेश्वर येकुयेकुपातले ७२ यादवेसीयादवेश्वर प्रद्युम्नादिछपन्नकुमर पांडवदुर्योधजालेथेर कौरवसर्वहीपातले ७३ कवणस भाग्याबैसेलपारी कवणामाळपडेलकंठी हेकौतुकपाहावयादृष्टी समारंभप्रव लोकु ७४ दरिद्रदवडुनियानयने राजावाटिलधनेवसने अश्वकुंजरधेनुरत्ने भाग्याभंगेपुरुषाचे ७५ तुह्मीहिदिसतातेजस्वी जेविभुतछीपाचरवि नकुळेश्र रध्याचिगेवि भाग्याभाग्यपुरुषाचे ७६ कौतुकपाहावयासहज तुह्मीहीयावेऐ सेवाटेमज पुढेवर्तेलजेजेचोज तेयेईलप्रत्यया ७७ सुदसमीफाल्गुणमासी आजपासुनसप्तमदिवसी अवश्यजाणेपांचाळनगरासी मोहत्साहपाहावया ७८ अर्जुनशोधावयाजाण रायेमांडघातलापण नाळप्रमाणधनुष्यबाण कोठेहसुरव्यासारिखे ७९ मछयंत्रगगनोदरी धनुष्यवाहुनिभेदकरी तया तेवोपितराजकुमरी जैसीमेरीगर्जनसे ८० बाळपणीतुह्मीयामध्यमसुता।

दृष्टीदेखतापांचाळदुहीता -------------- मजमानलीवाटतसे ८१
ऐसेकरिताअनुवादन उदयाआलासहस्रकीर्ण आश्रमागोनियाब्राह्मण पांचा
ळदेशापैगेला ८२ सांगोनिगेलीयाब्राह्मण अनेवेधल्लेपांचहीजन कार्यजातीचं
चळमन तेदेखीलेजननिये ८३ ह्मणेपुत्रहोचिरकाळवास येथुस्थळिकरितावास आ
तासागोनिहादोष पुढेंगतव्यकरावे ८४ देखिलागयानवचेपुढति आवेपांचाळनगरा
प्रति द्रुपदरायाचिसंपत्ती आपुलीऐसीदेखाल ८५ घडनिलऋषीचीदक्षिणेशुके
लीकुसहोतियशाने वीधीनेजकेलेकारणे नेमिलेतेपांचेल ८६ औसावीरपुत्र
भावो तुवजेसाचिंतितादेवो तैसायोगीयाचारावो व्यासतेथेपातला ८७ रुप
नेबालेद्वैपायन क्लेषातिनकुटोनिनमन सांगेनत्यागयागमन साहीजननिके
रावे ८८ पुढति नियमिल्यानेमे ऋषीकन्या पवित्रधर्म ऋतारभाहीलागीकामे
तपश्चर्यधिचरे ९० पुर्वीतपोयोनिनियेमे दक्षिणदेनासवोनिमे बंधुभा
तेसहीनधर्मे नमस्कारीपुजीला ९ तिसिनपांतियाचयाफळ रुपेतपा
वलासिवदयाळ मागल्पणतापांचवेळ देसतारबोलीली ९१ हासोनि

वदेदया सिंधु होसी पांचाजनाचि वधु येरी ह्मणे समर्पिशी बधु कोणेचि परि निवुरा
वा ९२ हे द्रौपदाचि नंदिनी जन्म पावली याइपरी तुह्मा पांचाजनाचि पत्नि
ते होईल निर्धारि ९३ आजी पासुनि सप्तम दिनी अंगना जोडेल याइपरी अर
ण्यवासा ते त्यजुनि राजधानी पावला ९४ पांचाळपुराचे गमन तेथे भेटति राम
दृष्णा पुढति देई दर्षन लग्नकाळि तुह्माते ९५ ऐसे वदोनि आशा वचन बरुव्यजा
ला द्वैपायन गृहस्वामिसी करोनि नमन साहिजे नानि घाली ९६ उन्मेष सुवाते स
डाडे व्यासघन बोळला विश्वचाडे अवधान किजे पृथ्वी येकडे न स्विधर वर्षाव ५
९७ सखोल हृदयाचे सागर भरोनि उचंबळति अपार तेथे स्वयेंरही रावर येजक
सेन व्हावया ९८ इति श्रीभारत आदिपर्वणी श्रवणा सुखाचे गंगाजीचानि मुके
श्वर कविचि वाणी संकलमसांगे श्रोतया ९९ इति श्रीमन्महाभारते दुष्टद्युम्न
द्रौपदी जन्मनो नाम नवत्रिंशती मोध्याय संपुर्ण ॥ पा० ३९ ॥ श्रीरामचंद्रार्प
णमस्तु ॥ ॥ श्री ॥

श्रीगणेशाय नमः॥ ॥पाचही वीर निर्भयचित्ती पंथ चालती अहोराती सोम
अवायेणे तीपप्रिती अस्तमानि पावले १ संध्यासमयी सायंकाळी पुढें चालिले
माहाबळी भीमस्कंदी पृथा काळी जे बिपरष्टी नंदिच्या २ चंद्रप्रकाशो अर्धरात्रि॥
चालता लोटली पंचघात्रि चंद्रास्त जालिया निर्त्रि अंधकार दाटला ३ हलसा
कणे समुद्री पडले कीब्रह्मांड करंडा काजळ भरिले वीश्व लोचनि लेउनि उरले अपर
मित दशादिशा ४ मायामोहे निबडजाण अंध होति जगाचे नयन योगीयेउन
ज्ञानांजन निधानि निधनसाधावया ५ नीशानकेतें भद्रकाळी पुजिली नक्षत्रे
सुमाफळी आरतीउजळावया करताची दिप अर्जुने लाविला ६ प्रदिसकरो
नियापावका करिघेतली चंडदिपिका तोचि प्रकाश दाविदे रखा पुढा मार्गी
चालिला ७ दीपतेजाच्या आधार धरोनि पाठिसी चौघेविर चालत चालता
पवित्र तिर जान्हविचे देखिले ८ गंगोदकी खळखळाटे स्त्रीपुरुषाचा चालु
ळकलाटे धर्मराजे परिसोनि निकटे ह्मणे हे काय वीचारा ९ गंधर्वराजु
अंगारपण असंख्य स्त्रिया सहित नग्न जळक्रीडा सुख संपन्न स्वइ
च्छाराति करितसे १० सांचळ देखोनि मनुष्याचा गंधर्व बोलेउ

यवाचा ह्मणेमेळ्पंचपुरुषाचा सांग तुह्मी रुपाचे ११ मार्गिंहिमा
गेसरापरले पुढेपानक्षा ईडिरलाते नग्नस्त्रीया क्रिडतीयेथे १२ काय
अंधहोनदेखा १२ यक्षगंधर्वराक्षस वीमागपालक्षिसेनिद्रा दी
वसाव्यापारह्मणलसा नेमिल्लासेविधीने १३ आसुर्याक्षा ग्रामाजी
गमन करावयाकायकारण आलारक्षुमिथाभाग पळाकेमाघारे १४
अर्जुनह्मणेरेपामरा मुलव्हनेमिले सेमुचरा यक्षगंधर्वनीशाचरा ॥
मसपंथे वीहरणा १५ शंकरजटागर्भीचीबुजा विष्णुपादोद्भवविम
ळा सकळांकाळिसेव्यसकळा पवित्रगंगामुलची १६ अवरोधोनितो
थीवासियाचापंथ अवरोधोनिबोळसीमस्त मार्गनसकुराध्वनपथि
प्रयेपेपा चसी १७ मार्गसेडुनहोईकडे आलीगमनकेलियापुढेसी
यासहीनमरणुतोकीडे मंडकुयायेजवळडोहो १८ वचनाकोपाचढला
भारी धावोनिवचेपिला रहीवरी गुणीलावोनिसहस्रशरी पार्थरांगे
विंधीला १९ उल्मुकामवेढुनिहाती बाणतोडुनसांडिले क्षीती ॥

२

चापसज्जुनियासिनी पावकास्त्रसोडिले २० नेलागताज्वाळवदन रथ
जळोनिजालाचुर्ण नखिपडलाअंगारपर्ण पार्थवेगीधाविन्नला २१
गंधर्वकिचवुनियाकेशी खर्गवोढीलेहेमकेशी घालुपाहेअवज्रासी न
वगंधर्वेधाविन्नला २२ कुंभीनासिमुखजाया लागेधर्माचिपाया
ह्मणेपवित्राचियाराया पतिदान देआम्हुते २३ पार्थसोडिताचि
हाती स्त्रियासहीतगंधर्वपती पायालागोनिपुढलजुळलि स्तुति
वादेगर्ज्जीनु २४ कुबेरमित्रअंगारपर्ण हेवनमासेत्रुजाणान रोचिनु
मचेआगमन देणोअसेमिनेपे २५ नेणताभउडोचर्चुचिल तेमज क्षमा
करावेयेथे मिष्पुन नपरारणागमन अर्वात ह्यासलुमचा २६ आतातुव
लासपर्वृताल मिष्पुंनरगतिकुहमस पांडवजाणतामनोरथ पुर्लीजा

लेसर्वही २७ नारदमुखेपरिसीले नेमजआजप्रसयाथाले कौरवकु
कीअवलखेले पाचअवतारदेवाचे २८ अगीयकोजाखिलारप
तोजापापांडवामाजीपांच पंडुननयेराकुस्त कोतिउहरीज
मला २९ आजपासुनअंगारपर्ण होशाबद्धसी लागढवुन ची — सांडी
त्ररथेचभीथानलीकुबेमिरवयो ३० हेअग्नीअस्त्रदईमाते गधंर्व
चक्षुसीविद्यातुने मीदईनजेदेवाते नलभेतपआचरती ३१ स्वर्गमृ — २
त्युपातालभुवनि जेजेकौतुकजयेस्थानि तेयेथुनपाहावेन यानि येव
ढेसामर्थ्यविद्येचे ३२ बोधिलेसिध्याचियेबुद्धी तेतुजनाकळेपर्वकसि
द्धी२ अपयत्नेनहेवेगळीसिधी२ ऐसेकरिननिर्धारे ३२ कुम्बिनपुरुषा
तेउपदेशकरिताविद्येसी होईलनाश धातुपाहुनियापरिस स्पर्शकरि

तिजापाते ३४ बोलखोनियानराज्ञा मागवे टिजेमुकाकज्ञा तुज आपल्यास
वकुशाला कायलागे सांगणे ३५ हेचखुसिविद्या गहन मनुने सोमासीदि
धलीदान वंदे विश्वावसुचेकणी उपदेष रसेपरियेले ३६ विश्वावसुने
दिधली माते तेहकृपेने देनसेतुते ऐसे बोलता पार्थाते बोध जाला ताहा
ली ३७ पार्थलिणे अगामिचा घेइथा मोघ अग्निअस्त्र जयाचे तेजस्वर
अनेत्रा धरिले नवचे लोचनि ३८ बृहस्पतिने भारद्वाजाने भारद्वाजे
अग्निवेषाते अग्नीवेषे गुरुद्रोणाते द्रोणमाते दीधले ३९ तेहे वस्तु तुसे दार ऐ
सेबोलता बिंबले हृदइ जेंगे विनाहरीचे पार चितरा हे मनोचे ४० अर्जुनाप्र
तयनंदना तुवा रक्षिले मासी या भावा उचित देइन तेस वहिपा अंगीकारि
ले पाहिजे ४१ पाचाजनास्पी पाचशान दिव्याश्व देइन निश्चीत तेसि
कारानि उभयतस्त मअमसलकीठेवयो ४२ छेदिता देवाचालसुराचि हाडे॥

उडालीवज्रधारेचिरवंडे यापासावज्ञालेघोडे वज्रप्रायतेजस्वीधुरे
तेसुरेंद्रेदिधलेमाते तेतुम्हादेतसेउचीते युधीभंगिजिल्हरांचुते
मनोजरथीमोल ४४ अर्जुनम्हणेहदोनमा अम्बरजेपावलियाम्हां
प्रयोजनमांडल्यासंग्रामा लागीमागेतुजपासी ४५ येणेब्राह्मण्या
स्पातवासी ष्याल्हीजानेतुम्हवसी यालागीनुसेतुजपासी स्वल्म
कालथसोदे ४६ ऐकोनापतनंदन पाबोला मातेबोलिलासीवडिला
याचाअभिप्राययुक्तला पाहीजेथाह्मानवसुरव ४७ गंधर्वम्हणेधनुधरी
तापनवंदुनवैराधरी हेहिनिरोपपानरेश्वरा निरोपिलमरिसीजे ४८
कन्यासुर्याचिगुणवंती येकुसाविचीदुजीसविती यातनपतिचेनरु
पयुवति राजाचिहीतुल्हेना ४९ रुपतारुप्यदेरवोनिनयनासुर्यम्हणे
हेद्योविङ्कवणा सोमवंसीच्यासुवर्णा तपश्चर्यमांडिली ५०

2

भोजन सारोनि सावकाशी विचारुनि निज मानसी ह्मणे मागुनि वसि
ष्ठासी कामधेनु मागयो ७२ जालिया तांबुळ चदन वसिष्ठे मिरुरे
नि नमन ह्मणे स्वामि स्वपाकरोन कामधेनु मज द्यावी ७३ इचेनि
पाल्टव्य बहु देयेक सवसदक्षणा अपार तुं नकु कोपिन आपणी मीअसे
वकुज मवरि स्वामिचा ७४ हास्योनि बोले ब्रह्म ब्रह्म नंदनु ह्मणुनि
गेलाच तुरानतु निसने माचि कामधेनु --- नेकु चिमुंज द्यावी 5
७५ हे लक्ष्मी चिवु निज भगीनी अमलसहो दराचि नंदिनी जे उद्यम
७६ हे लक्ष्मी चिकु निज भगीनी ...

तिअवलोकीनानयानि राजासुर्छीतपडलाधरणी सावधहोउनिअ
वलोकीनानयानि तवतेअदृस्यदिसेना ५१ दोहुक्रिनाअसहुत
नावेकप्रगटजालिनेपे राजाभार्यातिवनेह्मणत अहेक्रुष्णानाविवा
र ५२ भ्रार्युनियासुर्यजिनका मागोनिघरनेनायका दोहीनाचा
रमानेलोका भ्राध्यक्रुरोदोहीने ५३ रायेदवउनियापरिवार नपश्च
येबैसलापोर लोटलेसहअसवत्सर वेदवाचेनेगर्र ५४ भ्रुरणीप
रिसोनिवृतांत सुर्यवंशीचापुरोहीत वसिष्ठधावोनिक्रुपावंत रा
यापास्सीपातलो ५५ अमीभायजाणो निचिती स्वयेगेलास्वर्गाप्र
ती भानुभ्रार्युनिनानायुक्ती नपतिवया मागितली ५६ आयुन
दिघलीसंवया तेथाल्हादबोलवेकुवणा राजानिचेनिसंगेपना

माजिक्रिडेंखेतला ५७ तियेचियाउदरीकुरुनामा नृपतियजन्मला
धर्मात्मा ज्याचेनिनामेसकळकुळा कौरवऐसेबोलती ५८ ते
णेंचनिमित्तेंकुरुक्षेत्र भूमंडळीअतिपवित्र स्नानदानेंनिघानि
गात्र पडतांकैवल्यरोकडें ५९ द्वादषवर्षेवनात राजागुंतलातपतिसि
हीत नगरिदुर्भिक्षापडोनिप्रजाबहुत पीडापावोलागली ६० व
सिष्ठयेउनियापुढति राजाआणिला नगरामाजि प्रजन्यपडोनिया ४
सर्वजगती दुःखानिनपेळला ६१ ऐसासर्वपरीसमर्थ परोपका
रीकृपावंत वरीऐसापुरोहित तुह्मीअवश्यकरावा ६२ समर्थजोह
ळियापुरोहितु कायासिदुःखशोकाचिमातु जेजगींअप्राप्तीचीवस्तु
तेपावलाधेनुअवचितां ६३ जपावासिष्ठाचियापंक्ती तुह्मपोहुचति

ऋषीपती ह्मणोनि ब्रह्मनिष्ठेचे पंक्ती - - - - - - - - - - ६५
विश्वामित्र होउनि द्वंद्वी जयाचे शत पुत्र वधीले क्रोधी परंतु शांति
चा सुधाउदधी उंचबळे नास्तर्वथा ६६ अर्जुन ह्मणे तैं कैसी कथा
गंधर्व ह्मणे ऐकु आता वसिष्ठाख्यान हे मारथा माजी परिसे पवित्र ६७
इक्ष्वाकुकुळोद्भवसी जाण गांधी राजा बळसंपन्न विश्वामीत्र तनया चानंद
न जो प्रसिद्ध जाण तसा ६८ तो सैन्येसी क्रीडत वनि वसिष्ठाश्रम देखि
ला न यानि आश्रमा पातला ह्मणोनि अतिसन्माने राहाविला ६९
भोजनाध्यवतिला सहपरिवारी कामधेनु वसिष्ठा घरी ते प्रसवली
षड्रस धारी दिव्यान्ने सोज्वळे ७० इन कृपात्रि अति पवित्रे अमृता
ते चि चवि चित्र धेनु प्रसवति विश्वामीत्रे कौतुकें सी देखिले ७१

भोजन स्यारोनि सायंकाळी। विचारुनि निज मानसी। म्हणे मागुनि वसि
ष्ठासी। कामधेनु मागणे ७२ जालिया तांबुळ चंदन। वसिष्ठा सि कुरी
नि नमन। म्हणे स्वामि कृपा करोन। कामधेनु मज द्यावी ७३ ईचेनि
पालटे अर्बुदे येक। सवत्स दक्षिणा अपार देउन कं ...पिन आणी मोक्ष
वजन्मवरि स्वामिचा ७४ हांसोनि बोले ब्रह्मब्रह्म नंदन। ह्मणुनि
गेलाच तुरा नमुनि सने माचि कामधेनु - - - तेकु चि मुज द्यावी ५
७५ हे लक्ष्मी चि कुमिर भगिनी। अमल सहोदरा चि नंदिनी। जे उद्भव
ली समुद्र मथुनि। दति वस्तु नव्हे ७६ जे देणारासी देता नये। ते मागा
वली समुद्र मथुनि दति वस्तु नव्हे हे ७६ जे देणारासी देता नये। ते माग
याने मागु नये। तुसीच ह्मणो निपवीत्र गाय। राखिली सहो समर्थ ७७
हे हृदविचारि गांधी कुमर। आला तेज का क्षायस्था विचार। अनाकार
निबव्हा कार धेनु नेयो स्वर्वथा। ७८ ऋसासी ह्मणे सोडा सोडा

धेनु वेगी चालवा पुढां नंदिनी हाकुनि न्या बिढ्हाडा नेवा वीशा न विचारिता ७९
वशिष्ठ म्हणे मासी बळें की । येथोनि काळे पावली ग्यांनी धेनु धावोनि क्रोधमुनी
दुनि शृंगी ताडिले ८० रोमसा डिनाचि पुढती अंगार इष्टी जाली क्षीती दं
डप्रहर करिता दुजी असंख्य उत्पन्न जाले ८१ आठ हि अंगापासोनि घुर अक्षप
रिचे मयासुर म्लेंछ जन्मले ते मार करिते जाले परदळा ८२ येकु फिरंगी
रक्तवर्ण बर्बर जन्मले दुधावर्ण खुरासानि पांडुरवर्ण सिंहळ घ्राणापालबो
छ्री ८३ तिही शस्त्री परदळारूपा त्रासिले विश्वामित्राचे सैन्य कीतेकी
यागिले चापा पळायमान जाले ते ८४ अपमान पावोनि अपार
विश्वामित्र मग वेषे पुर म्हणे धिक्षे क्षेत्रि होउनि पोर ब्राह्मण जन्म आगळा
८५ तप करोनि निष्ठ नंतराळे ब्राह्मणत्व पावला बळे पुढील वसीष्टाचे
निसळे कायद्वेले परिस्पीजे ८६ कल्माषपाद सुर्यवंशी अयोध्या

अयोध्यापति महाप्रतापी । दैवयोगे दुर्बुधी त्यासी प्राप्त जाली परियेसीजे
८७ वसिष्ठाचा जेष्ठ कुमर शक्तिनामा तपेश्वर मार्गी येता होउ महर द्वरो
निलणे परी तो ना ८८ धबामाल निघांग भोढी तपोनिष्ठ वाट सोडि शक्ति
वेपुनिया तोडि शापवदता नाहाले व लपेउ मना दुरालया शीघ्र धूमे
राक्षसपण पाया मनुष्यमांस भक्षुनिया । वनि वसे चिरकाळ ९० घेउन त्रापाचे
वचन समस्त देहीउद्भवली सेवार ग्रहा येता यज्ञ चित्र भोजन मागे ६
भुकेला ९१ ल्लणे क्षुधीत मज ब्राह्मणा मृगमांस द्यावे जी भोजना
नीघे ल्लणे निघाली सदना वना गेला मांसाप ९२ मांस मेळउनिया
वनि लगबग प्रवेशो निसदनी कुंटबसि भक्षी ता मनि आन्वनाही
विप्राचा ९३ अर्धरात्रि लोटली पुर्य अवचित त्या अवे ब्राह्मण —
— — — — — — — — — क्षुधातुर निहन ९४ येवोनि पाहे नृप ब्रा
ह्मण पाककरहा वरि त्यारपा ब्राह्मण मेळवि भोजना नेलपा तिजी

सर्वदिपी मांसनाहीसंग्रहीं ९५ आणिलेतेंभक्षीलेंसकळी अर्धनिद्रालो
टलीकाळी आमुचायलयेवेळी चालवैसेंदिसेना ९६ रावोगुजस्पांगे
यातें नरकरघालवेंझुळावलतें नयाचेंआयुनिपीसीनें पाकुकरोनिवाढ
का ९७ तीहींआणुनिनरशुद्धी पचवोनिवाढिता सुटलीगधी ब्राह्म
पाहुधीलमहाक्रोधी शापवदेंनाकाळ ९८ ह्मणेरेपापीष्टादुर्जना ॥
नरमांसदिधलेंभोजना ब्रह्मराक्षसहोउनिवना माजीवसेचीरकाळ ९९
तुंहोउनिब्रह्मराक्षस राज्यसागुनअरण्यवास धरिताजालाप्पासुर
वेष स्वीकारुनितेकाळी १०० वीश्वामीत्रसापक्षपेसी वनिभेटुनराक्षसा
सी पुरोहीनहोउनियासी अहोर्णीबीहेलीला १ पत्रपुष्पफळेंमुळें त्या
वयासिसिघ्यमेळें वनिविचरताशक्तिबाळें वीश्वामित्रेंदेखिलें २ राक्षसानें
दारवविक्रीरी ह्मणेहासुसामुरवचैरी यपोशापुनवनगरी दक्षारेंसीभोगविली
२

राक्षसेधावोनिधरिलेसाने जेविव्याघ्रेक्षुद्रमृगाने मारोनिभक्षीलाछ्रतांने
मांसरक्तेतृप्तता ४ येकशतपुत्रयाप्रकारे विश्वामित्रेदाविलेक्रूरे तितुकेभक्षी
लेनिशाचरे उंबरवाळकाकुळप्राये ५ तेणेदुःखेवसिष्ठऋषी वेगेनिघा
लोदेहसागरासी जळप्रवेशाकरितासासी सरिताकोण्हीनघेती ६ यायेउनि
लागतिपाया ह्मणतिसर्वसीपाप्पाराया ब्रह्मांडिसीलटकीमाया तेतुंचिसर्व
सांगसी ७ शानदिपाऐसीया वोषाळसरितपुण्यतोया धरानकोवाळ
तिया वसिष्ठवरिष्ठपापी ८ पडणीनापडेपर्वता दहनतकरेवन्हीनाथा ह्म ८
पातिवसीष्ठभाग्यवंता हिनाथालाराक्षसी ९ प्रायासागालागपुढतिव
सिष्ठआयमाखुनी मागेमागेमाहातसती शक्तिभार्याचालिली ११०१
बसिष्ठआलयस्सताहरे नववेदघोषदिर्घस्वरे पाठिसीऐकोनिमाघारेउ
भाराहोनिविलोकी ११ बहुतप्रमनिदेखोनिपाठी मोहेकवळुनियाकंठी॥

म्हणे सुरो वेदघोभाटी कोपगर्जे काननि १२ येरि म्हणे शक्तिकुमर मासेउ
हरिपराशार तयाचे मुखिंचा माहास्वर संहितापदक्रमोक्त १३ होतां संत
तिचा मरवसा म्हणे विसरला सर्व क्लेशा पावोनि परम हर्ष निजाश्रमास रत
ला १४ परतोनि येतां वसिष्ठाते कौशिके दाविले राक्षेस्याने मुखपसरोनि त्यासी
वयाने धाविन्नला सहर ११५ सुषा भयें ओबंतां कुंगी नीने कुचंबुनिया पोटीं उ
दकमंत्रुनिया अंजुळपुटीं राक्षेस्यास्त्रवीता डिले १६ तेणे होउनिया श्रापमुक्त
अतिपावलि विचारवंत वशीष्ठ चरणा दंडवत करिता जाहला त्यासी सांगी
१७ राक्षेस दशेचि कालीमा फिटोनि पावला मनुष्य प्रतिमा म्हणे कुळगुरु तुमा
महिमा येकवाचा न वदवे १८ पुत्रा लागि मागतां वर वशिष्ठ माथा गेवि त्या कर
नगराध्यायोनि राजेश्वर राज्यासनि पातला १९ कल्मषपाद राक्षेस वनि बा
हाराला गी हिंडतां वनि मैथुन करितां तापसे दोनी म्हणे श्वरें देखिले १२०

पुरूषथाचो निधरिलानणे स्त्रियेने प्रार्थिता नसोडिआणे मारूनि भक्षीनोहा
नणे शापुनवचनुबोलिली २१ ऐपेरेराक्षसादुर्जेना मैथुनकरितापावसीमर
णा यालागी सूर्यवंशजाणा तुजपासावरवंडला २२ वसीष्टसंततिनेकोक्षया
यास्तवतुसी येक्षेत्रिराया वसिष्टेनिक्षेपिलीयाविया नेरिवंशतुसावाढेल २३
आपदेउनिराक्षेसासी आपणाप्रवेषेहुतांशी वंशारथीसुर्यवंशी शुन्यजा
लीयास्तव २४ यालागी दमयंतिच्याउदरी रायेप्रार्थिलीयावरी वसिष्ट्या ८
पुत्री पावीयेंकरी अस्माकुनामाजन्मला १२५ द्वादषवर्षेपावलाउदरीप्र
सुतनहेचुवप्पापरी दगडनाडिताकुक्षीवरी नणेप्रसुलपावली २६ यालागी
अस्माकुलेनामठेउनकेलाबहुसंभ्रम सूर्यवंशवाढताधर्म वसिष्टाचाजाणा
पा २७ अवसुपासाटउनिपोटी सुदासस्थापिलाअयुध्यापटी ऐसानिर्मत्सर
श्रुष्टी दुजादाविर्जुना २८ वसिष्टस्वाश्रमापावला अदृश्यमति येपुत्रआला

तोपाराशरहरिहरकपिला तुळसनपियाम्रतापी २९ रेवछियासंगी
सांगाते नानह्मणे वसिष्टाने नपरिसोनदिर्धरुदनाते मनाकधीधाक्रोष ३०
कारणपुसतोजननियेसी तेह्मणेपिताशक्तिऋषी तोवनिभक्षीला राक्षेसी
पितामहवसिष्ट ३१ ऐकोनिकोपलासुपुत्र ह्मणेमीकरिनराक्षेसस्त्र त्रैलो
कीचेराक्षेसमात्र भस्मकरिनहुतासी ३२ ह्मणउनियाआपुल्यासामर्थ्ये मं
त्राग्नेसिद्धअंगमोठे यागमांडि नानाराक्षसपाते भाहामरुयमांडि
ला ३३ वसिष्टयेउनिपौत्रामती श्रेवादरेधरोनिहाति ह्मणेबापाधरि
शांती कोपसांडिसवर्धा ३४ प्रारब्धभोगेसुखदुःखा तोबोलनाली
गाथाणिका अन्यारवर्ततिसादेखा सीक्षावृतारिंम्चर ३५ वडिलराजेपा
वलियानीधन संततिजाकीश्र्व्यहीन विप्रासीह्मणतिवडीलोधन तुम
च्याघरिगेविले ३६ तीहीवाहुनियाच्यापा स्वलक्षाहिवोपिलेधन राजायेही

करिताखनन वीनअपार निघाले ३७ तोचिलाउ निअपराध केलेदीजाचे
शीरछेद धार्केरुषी भार्याचे हृदं पक्षोसे रालागते ३८ नग्नरात्रधरोनिमुली
हतवियजिल्लागल्लापाठी धार्केरुषी भार्यांच्या संकटी गर्भपोटिंगवळाजा ३९
तोयेकशालवधावधी धरोनिराखिला जानुसंधी यावरि माहात्मानिया
क्रोधी पृथ्वीवरि टाकिला १४० गर्भटाकीताचि धरणी जेवि उगवेसहं
भ्राकिणी तेजदेखताचि नयानि अंधजाले क्षेत्रिये ४१ तोओरवना ९
मारूपेश्वर नपश्चये बैसल्यापोर हतवियांचा वंश नत्वर जाळाव
यासुमुहो ४२ तेऐकोनिपुर्वज तेथे वीमानयानिपालले वहतेओर
वासिमणतिगाथमुले छपाटसीअवलोकी ४३ क्रोधे पाविजे संताप
क्रोधेनासेआपुलेतप ध्यानाहोउनिसंकोप नीयमल्यांडिलवत्स
हे ४४ नेयातिनिरंतर चुकावे तेहोआयानिक्षमावे ध्यानायेजमान

रक्षावे कीर्ति विर्येथापुल्ले ४५ स्तवनेन्तो पविलीऔर वमाला चक्षु
वोपिलेसमस्ता ब्राह्मणहद्दईयाहोआ तीता क्रोधनधरे चिरव्याप्त
क्रोधसांडिला सागरी तोवडवाग्नीप्रयापवरी जळप्राशीसमुद्रोद
री नित्यद्वादशयोजने ४७ तैसी क्षमाधरोनिबापा सांडिहदईयासर्व
कोपा जेजेकरितीजेजेपापा तेतेफळेभोगिली ४८ पीनामहाचिउनेरे॥
अवहेलनिपाराशरे रा क्षसस्त्रमांडिलेक्षुरे तीजस्यामध्येमाउकीया ४९
तेघेराक्षसाचियापाटी येकसरेकोट्यानकोटी पडोनिप्रळयहव्यवाटी॥
भस्मजालेअपार ५० येकमेकावळीनिकुरे मुखेंगर्जनीकरूया
स्वरे सहवत्नमानदाराकुमरे भस्मजालिहुतांशी पालाविचे
सळोनियेती स्वर्गीचेउल्लजोनिपडती मंददेहाविकूअनेकुजा ती
तयेसत्रीभस्मेत ५२ देखोनिराक्षसाचिशांती पुलहाद्वलयाणिपो

लस्ती विमानियेवोनिबधहल्ली प्राधेना कृपलीक्षीची ५३
इपाहूशीयामुलेपाही राक्षसाचा अपराध नाही। विश्वामित्रनिये
काही विचारधरिसुजाणा ५४ शक्तिसहिलयेकुन्नालवैकुंठवासी विष्णु
सहीत ब्रह्मा नेहेनि यक्रिजलनयाचारवेदं धुरीसि ५५ वसिष्ठसंतानि
जेउपहासी आसुचिनिसंताने चुरिसी हापरमार्थकोपे देवी मीर
वेपोसांगपा ५६ तुमचातुम्ही माजीवु न्हो नेणानिपावलासीमोहो १०
आसुनराक्षसाचा समुहो निमित्यचायाचेलक्षे ५७ बोधोनियावासि
ष्ठोत्रापुर्वकरविलेराक्षससत्रा आप्नुशक्रेबलांडपात्रा जैसावन्ही
ओउरला ५८ जोहिमालयापैलभागी स्वसामर्थ्ये सांडिलावेगी तो
अद्यापिधडकेआंगी भक्षपावरितवृक्षाचे ५९ संख्यापुनिवंशाहोन्ही येथ
पावलावसिष्ठमुनि ऐसाकीचारुनिगुणी पुरोहितनुम्हीकरावा १६०

अन्नदानप्रतिमेची अन्नकलनियासांभाळी सुहृद्भावेंहृदयकमळी समसमानउभयतां ६१ तापत्यायआणिकौरव कथिलीख्याख्यानेअपु र्वआइसामागेनियागंधर्वआनाजालास्वस्थाना ६२ चौघेबंधुसहि तमाना उत्कचनामाउनमतिथा धर्मपातलाभाग्यवंता भेअवयाधौ म्यातें ६३ त्याचेघेउनियादर्शन देउनिपुरोहितपणाचामान त्यासहिसां गातेघेउन पांचाळपुराचालिले ६४ आतांद्रौपदीस्वयंवरी कथावर्बे लक्ष्मतधारी चातकुहोउनियाचतुरी श्रवणाद्वारासेविजे ६५ साह्य करोनिविश्वंभर श्रोतियावि नविमुक्तेश्वर कथाश्रवणीयथादर धपे

भारत नेकेलापाहिजे ६६ इतिश्रीव्यासहिपर्वणी कथागंगाजगतारिणी श्रवणासु श्रातक्षाळिणी मार्हादोषातेनाशीत ६७ इतिश्रीमन्महाभारतेआदी पर्वणी तापयवाहीकौरवख्यारव्यानेनामच तारिंशतंमोध्याय ॥ अ॥ ४०

श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु॥ श्री॥ श्री॥ श्री॥ श्री॥ श्री॥ श्री॥ श्री॥

११